Ազգ
Azg
armenian daily
1 ՅՈՒՆԻՍ 2004 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 99 (3022)

Վրաց-ադրբեջանական «բարեկամական» բախումներ

Վրաստանի անվտանգության խորհուրդը կիրակի օրը ընդունել է վրաց-ադրբեջանական սահմանային «Կարմիր կամուրջ» անցակետը ժամանակավորապես փակելու որոշում, հաղորդում է «Նովոստին»: Նման որոշումը վրացական կողմը պայմանավորել է այն իրողությամբ, որ Ադրբեջանից մեծ քանակությամբ մաքսանենգ ապրանքներ են ներկրվում Վրաստան (ինչպես նաեւ Հայաստան- խմբ.): Պարզվում է, «Կարմիր կամրջում» նախօրեին տեղի է ունեցել հերթական բախումը վրաց իրավապահների եւ ադրբեջանցի մաքսանենգների միջեւ: Այս մասին, ըստ «Ռեգնում» գործակալության, ասել է Ադրբեջանի արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովը, ապա եւ ընդգծել, որ «Վրաստանը մեր ռազմավարական դաշնակիցն է եւ բարեկամ երկիրը: Ահա թե ինչու կայունությունը եւ հանգիստ վիճակը մեզ համար ունեն կարեւորագույն նշանակություն»: Խորհրդային ժամանակներում «Կարմիր կամուրջը» հայտնի էր նրանով, որ այստեղ հանդիպման էին գալիս Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Վրաստանի կոմունիստ ընկերները: Կայսրության փլուզումից հետո կամուրջը չկորցրեց իր նշանակությունը. Ադրբեջանից Վրաստան, ապա եւ Հայաստան մաքսանենգ ապրանքները գերազանցապես հասնում են այս սահմանակետը:

ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

Ռոբերտ Քոչարյանը հավանաբար կցրի խորհրդարանը

Հայաստանի նախագահին մոտ կանգնած որոշ աղբյուրներից **«Ազգը»** տեղեկացավ, որ Ռոբերտ Քոչարյանը մտադրություն ունի արձակելու Ազգային ժողովը: Համաձայն ՀՀ սահմանադրության 63 հոդվածի, հանրապետության նախագահը լիազորություններ ունի արձակելու խորհրդարանը եւ նշանակելու խորհրդարանական արտահերթ ընտրություններ: Ընդսմին, մեր աղբյուրները կանխատեսում են, որ Քոչարյանը խորհրդարանը կարող է ցրել ամռանը՝ մինչ աշնանային նստաշրջանի աշխատանքների սկիզբը: Ըստ միեւնույն աղբյուրների, հանրապետության ղեկավարի խորհրդարանը լուծարելու մտադրությունը պայմանավորված է երկու հիմնական պատճառներով՝ առկա է խորհրդարանական ճգնաժամ, որն արտահայտվում է ընդդիմության օրենսդիր աշխատանքների բոյկոտով, եւ երկրորդ՝ 2003 թ. ընտրությունները անցել են կեղծիքներով, ինչի պատճառով արեւմտյան երկրները, միջազգային իրավապաշտպան եւ ժողովրդավարության ջատագով կազմակերպությունները ճնշումներ են բանեցնում Հայաստանի վրա, ընկել է մեր երկրի հեղինակությունը համաշխարհային հանրության առաջ: Ըստ էության, Քոչարյանը փորձելու է իր նախագահության ընթացքում Հայաստանում երաշխավորել քիչ թե շատ արդար գոնե մեկ ընտրություն, ըստ որի արդյունքների հնարավոր կլիներ նաեւ իշխանությունը փոխանցել «արժանի ժառանգորդի»:

Թ. Հ.

Արթուր Բաղդասարյանին զգուշացրե՞լ են

2003 թ. մայիսին Հայաստանում կայացած խորհրդարանական ընտրություններն ուղեկցվեցին համատարած կեղծիքներով եւ առեւտրով: Հանրապետության նախագահի քաղաքական հենարանը համարվող Հանրապետական, Դաշնակցություն եւ «Օրինաց երկիր» կուսակցությունների ձեռք բերած պայմանավորվածությամբ Արթուր Բաղդասարյանը նշանակվեց ԱԺ նախագահ: Վերջինս, լինելով հանդերձ այդ պաշտոնին հանրապետության նախագահի օգնությամբ հասած անձ, վերջին մի քանի ամիսներին, երբ ընդդիմությունը փորձում էր տապալել Ռոբերտ Քոչարյանին, հանրապետության նախագահի հասցեին հրապարակավ անուղղակիորեն հնչեցրեց մեղադրանքներ: Բաղդասարյանը նախ դատապարտեց ապրիլի 13-ի բռնությունները եւ դրան հաջորդած ձերբակալությունները, ապա եվրախորհրդում խոսեց ժողովրդավարության, ժողովրդավարական արժեքների մասին ընդհանրապես:

Նախագահ Քոչարյանը, ըստ մեր ունեցած տեղեկությունների, Բաղդասարյանին զգուշացրել է չափավորել հայտարարությունները եւ առանց իր գիտության չգնալ անհամաձայնեցված քայլերի, ինչպես ընդդիմության հետ երկխոսություն նախաձեռնելու քայլն էր:

Թ. Հ.

ԱՄՆ-ի եւս մի նահանգ ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 31 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի Վերմոնտի նահանգի նահանգապետ Ջեյմս Դուգլասը հրապարակել է հռչակագիր, որում նշված է Թուրքիայում հայերի ցեղասպանության 89-րդ տարեդարձը:

Ամերիկայի հայկական ազգային կոմիտեի հաղորդման համաձայն, Վերմոնտը դարձել է 37-րդ նահանգը, որը ճանաչել է հայերի ցեղասպանությունը եւ միացել ԱՄՆ-ի հայկական համայնքին ու բոլոր այն մարդկանց, ովքեր հարգել են այն 1,5 միլիոն հայերի հիշատակը, ովքեր Թուրքիայում սպանվել ու տանջամահ են արվել 20-րդ դարասկզբին:

ԴԱՏԱՐԱՆՈՒՄ

«Նոր ժամանակները» պատրաստվում է քաղաքացիական, «Ազգային միաբանությունը»՝ քաղաքական հայցով դատի

Նիստը կկայանա հունիսի 4-ին

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում երեկ 11:30-ին Մնացական Մարտիրոսյանի նախագահությամբ պետք է լսվեր «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ղեկավար Արամ Կարապետյանի հայցն ընդդեմ «Ազգային միաբանություն» կուսակցության ղեկավար Արտաշես Գեղամյանի եւ փաստաբան Ալեքսան Կարապետյանի: Սակայն ճիշտ ժամին սկսված դատական նիստը չկայացավ: Ինչպես տեղեկացրեց նախագահողը, հայցվոր կողմը ժամանակ է խնդրել գործին ծանոթանալու նպատակով: «Ազգային միաբանություն» կուսակցության շահերի պաշտպան Թադեւոս Ալեքսանյանը զարմանք հայտնեց, որ հայցվորն ինքն իր հայցին ծանոթանալու կարիք ունի եւ փաստելով, որ իրենց կողմից ոչինչ չի արվել նիստը հետաձգելու համար (ինչն ավելի տրամաբանական կլիներ), կատարվածը գնահատեց որպես խիստ անսպասելի անհեթեթություն: Մինչդեռ «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ղեկավար Արամ Կարապետյանը մեզ հետ ունեցած հեռախոսազրույցում հավաստիացրեց, որ լիովին տեղյակ է հայցին եւ ծանոթանալու խնդիր ունի ոչ թե ինքը, այլ փաստաբանը: Բացի այդ, «Նոր ժամանակները» լրջորեն պատրաստվում է քաղաքացիական հայցով դատի, իսկ «Ազգային միաբանությունը» պատրաստվում է քաղաքական դատի, սրանում համոզված է Արամ Կարապետյանը:

Հայցին ծանոթանալու համար փաստաբանը խնդրել է 2 օր, սակայն տեխնիկական՝ դահլիճի եւ դատավորի զբաղված լինելու պատճառով տրամադրվել է ավելին: Նշված հայցի լսումը տեղի կունենա հունիսի 4-ին, ժամը 11-ին, Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում:

Ն. Պ.

Արտաշես Գեղամյանը ցանկացե՞լ է հանդիպել Ռոբերտ Քոչարյանին

Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում «Ազգային միաբանության» առաջնորդը երկու անգամ փորձ է արել հանդիպելու հանրապետության նախագահին: Այս մասին **«Ազգը»** տեղեկացավ ոչ պաշտոնական աղբյուրներից: Առաջին դեպքում Արտաշես Գեղամյանի նախաձեռնությանը նախագահական պալատում չեն արձագանքել, իսկ երկրորդ դեպքում ընդդիմության առաջնորդի հավակնություն ունեցող գործչին ընդունել է ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանը: Մեր աղբյուրները վստահեցնում են, թե իբր Գեղամյանը փողոցային հանրահավաքները դադարեցնելու դիմաց առաջարկել է իրեն նշանակել Երեւանի քաղաքապետ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բաղդադի կենտրոնում հուժկու պայթյուն

ԲԱՂԴԱԴ, 31 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բաղդադում Մոսկվայի ժամանակով ժամը մոտավորապես 13:25-ին հուժկու պայթյուն է տեղի ունեցել քաղաքի կենտրոնում՝ Ալ Խարֆիայի շրջանի Ալ Հինդի փողոցում՝ Բաղդադի միջազգային տոնավաճառի տարածքի մոտ:

Շրջանը գտնվում է այսպես կոչված «կանաչ գոտուց» ոչ հեռու, որտեղ գտնվում է Հուսեյնի նախկին կառավարական պալատների համալիրը: «Կանաչ գոտում» են գտնվում կոալիցիոն վարչակազմի կենտրոնակայանը եւ Իրաքում կոալիցիոն ուժերի հրամանատարությունը:

Առնվազն երկու իրաքցի մահացել եւ եւս մի քանիսը վիրավորվել են Բաղդադի կենտրոնում ավտոմեքենայի պայթյունի հետեւանքով, հաղորդել է «Ալ Արաբիա» արաբական արբանյակային հեռուստաալիքը:

Իրաքի նախագահը կընտրվի այսօր

ԴՈՒԲԱՅ, 27 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրաքի նախագահը կընտրվի երեքշաբթի օրը: Ինչպես այսօր հաղորդել են Իրաքի մայրաքաղաք Բաղդադից, այդ մասին հայտնել է ժամանակավոր կառավարող խորհրդի անդամ Մահմուդ Օսմանը: Ժամանակավոր կառավարող խորհրդի նիստը, որտեղ պետք է ընտրվեր պետության ղեկավարը, նշանակված էր այսօր, սակայն խորհուրդը որոշեց այն հետաձգել երեքշաբթի օրը:

Ըստ նախնական տվյալների, որոշումն ընդունվել է արեւմտյան կոալիցիայի խնդրանքով:

Հարավային Օսիայի խնդիրը դժվար թե աջակցության սցենար ունենա

Տկվիավի գյուղը գտնվում է Հարավային Օսիայի կենտրոն Ցխինվալիից մի քանի կիլոմետր հեռավորության վրա: Ըստ վրացական լրատվամիջոցների, երեկվանից վրաց-օսական հակամարտության այդ շրջան են մտցվել Վրաստանի ներքին գործերի զորքերը: Ըստ ՆԳ նախարար Գեորգի Բարամիձեի, նման որոշում է կայացվել՝ հիմք ընդունելով խաղաղապահ ուժերի հրամանատար Սվյատոսլավ Նաբզդորովի հայտարարությունը: Ըստ վերջինի, խաղաղապահ ուժերը չեզոքացնում էին վրացական ոստիկանության կետը Տկվիավի գյուղում:

Վրաց ՆԳ նախարարը իր խոսքում նշել էր, որ հնարավոր է զենքի օգտագործում, եթե ռուսական խաղաղապահները վերացնեն այդ կետը, որը «փակում է մաքսանենգության ճանապարհը Ռուսաստանից Վրաստան՝ Ցխինվալիի շրջանի տարածքով»:

Մի քանի օր առաջ ընդամենը քննարկվում էր այս կոնֆլիկտի լուծման համար անվտանգության երաշխիքներ ստանալու հարցը: Տպավորություն է ստեղծվում, թե այս զինուժի տեղակայմամբ Հարավային Օսիան կարող է հայտնվել տնտեսական շրջափակման մեջ:

Հարավային Օսիայի ղեկավարությունը Թբիլիսիի քայլերը սադրիչ է համարում: Նման տեսակետ է հայտնել երեկ Հարավային Օսիայի նախագահի խորհրդական Կոնստանտին Կոչիեւը:

Կոչիեւի խոսքերով, հսկման կետերի չեզոքացման մասին խոսք չի եղել, այլ նշվել է դրանց անօրինականության մասին: Թբիլիսիի իշխանությունների այն հայտարարությունը, թե զինված ուժերը ուղարկվել են հակամաքսանենգային միջոցառումների շրջանակներում, Հարավային Օսիայի ներկայացուցիչները միայն առիթ են համարում:

Հարավային Օսիայի ԱԳ նախարար Մուրադ Ջիոեւի հավաստմամբ, Հարավային Օսիան դիմելու է միջազգային միջնորդների, այդ թվում՝ Ռուսաստանին, Վրաստանի հետ կոնֆլիկտի խաղաղ կարգավորման խնդրանքով: Ըստ Ջիոեւի, վրացական ստորաբաժանումները, մաքսանենգության դեմ պայքարի քողի տակ, փակում են օսական գյուղերի ճանապարհները:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Թբիլիսի

Իսկ ինչո՞ւ պետք է Քոչարյա՛նը գնար Ստամբուլ

Թուրքիայի պաշտոնական եւ Հայաստանի ընդդիմության տեսակետները ակամա համընկնում են

Պաշտոնական Անկարայի Երեւանի նկատմամբ որդեգրած քաղաքականությունն ընդգծված հակահայկական է ու թշնամական եւ 1991 թ. ի վեր չի փոփոխվել: Թերեւս փոխվել է հակահայկական քաղաքականության մարտավարությունը: Եթե մինչեւ 1994 թ. Թուրքիան ակնհայտ ռազմական սպառնալիքներ էր հնչեցնում իր իսկ կողմից շրջափակված Հայաստանին, ապա ղարաբաղյան պատերազմից հետո, հավանաբար զգալով սպառնալիքներով Հարեւանից զիջումներ կորզելու մարտավարության սնանկությունը, հակահայկական պայքարը տեղափոխեց քաղաքական ոլորտ:

Թուրքիան շարունակում է մերժել Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումը դա պայմանավորելով մի քանի նախապայմաններով: Ահա հայ-թուրքական ներկա հարաբերությունների (կարդալ հարաբերությունների բացակայություն) պայմաններում Հայաստանի նախագահը նպատակահարմար չի համարում մասնակցել Ստամբուլում կայանալիք (հունիսի 28-29) ՆԱՏՕ-ի հերթական գագաթաժողովին:

Նախ, նախագահ Քոչարյանի մամլո խոսնակը, ապա արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը պարզաբանեցին Ստամբուլ մեկնելուց հրաժարվելու նախագահի դիրքորոշումը. չնայած հայկական կողմի բազում հայտարարություններին՝ կարգավորել Թուրքիայի հետ հարաբերությունները, դրական արդյունքներ չկան: Մասնավորապես Օսկանյանը կրկնեց, որ Երեւանը պատրաստ է Անկարայի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել առանց նախապայմանների:

Թուրքիայի փոխվարչապետ եւ արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլը, մայիսի 20-ին Մոսկվայում մեկնաբանելով Հայաստանի նախագահի որոշումը, հիշեցրեց, որ «սա ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովն է»: «Հայաստանը սեւծովյան տնտեսական համագործակցության կազմակերպության շրջանակներում ներկայացուցչություն ունի Ստամբուլում: Միգուցե Հայաստանը փակի՞ դա», ասել է Գյուլը:

Ըստ էության, թուրք արտգործնախարարը փորձում է հայ-թուրքական հարաբերությունների ներկա վիճակը պայմանավորել Քոչարյանի Ստամբուլ մեկնելուց հրաժարվելու պատճառաբանությամբ: Մյուս կողմից, Գյուլը չի մոռացել հազարերորդ անգամ հիշեցնել, որ հայ-թուրքական սահմանի բացումը հնարավոր է միայն այն դեպքում, եթե հայկական ուժերն ազատեն «ադրբեջանական գրավված տարածքները»:

Թուրքիայի կենտրոնական թերթերից «Ջումհուրիեթը» մայիսի 30-ի համարում տպագրած հոդվածում («Երեւանի հետ հարաբերությունները առկախվել են») հիշեցնում է, որ «Անկարա-Երեւան հարաբերություններում սպասվելիք «բնականոնեցման գործընթացը» չի կարող սկսվել, քանի որ Հայաստանը դրական քայլեր չի ձեռնարկում Լեռնային Ղարաբաղի եւ Թուրքիայի հետ խնդիրներում: Անկարան ձեւակերպում է, որ ներկա պայմաններում դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումը եւ սահմանադռան բացումը չի մտնի օրակարգ»:

«Ջումհուրիեթը» նաեւ նկատում է, որ Ստամբուլում Թուրքիան, Հայաստանը եւ Ադրբեջանը նախատեսել էին քննարկել ԼՂ խնդիրը եւ հայկական ուժերի փուլ առ փուլ (Ադրբեջանի տարածքից-խմբ.) դուրս բերելու Բաքվի առաջարկությունը: «Այսպիսով, Քոչարյանը նկատել է տալիս, որ չի քննարկի այս թեման», գրում է թերթը:

Ինչպիսի մեկնաբանություններ էլ տրվեն, ակնհայտ է մեկ պարզ ճշմարտություն: Միջազգային պրակտիկայում, երբ երկու պետությունների միջեւ բացակայում են դիվանագիտական հարաբերությունները, ըստ տվյալ իրավիճակի, կարելի է նաեւ հարաբերություններ չունեցող երկրում անցկացվող միջոցառմանը մասնակցել մեկ կամ մի քանի աստիճան ցածր մակարդակով: Այնպես որ, Քոչարյանի Ստամբուլ մեկնելուց հրաժարվելը դիվանագիտական պրակտիկային անսովոր երեւույթ չէ:

Անսովորը թերեւս Թուրքիայի պաշտոնական եւ Հայաստանի ընդդիմության (որոշ հատվածի) տեսակետների համընկնումն է:

Եթե թուրք պաշտոնատարները եւ մամուլը Քոչարյանի Ստամբուլ մեկնելուց հրաժարվելը ծառայեցնում են պաշտոնական Անկարայի քաղաքական օրակարգին իբր Հայաստանն է չկամ եւ Անկարայի հետ հարաբերություններ չի հաստատում, ապա Հայաստանի ընդդիմությունն այդ փաստն օգտագործում է ներքաղաքական եւ դրսի ուժերին իր գոյության մասին հիշեցնելու նպատակով: Ի՞նչ ձեռքբերում պետք է արձանագրեր Հայաստանը Քոչարյանի Ստամբուլ մեկնելով: Պարզապես պետք է հիշել, որ 1991-ից ի վեր Հայաստանի ամենաբարձր պաշտոնյաների Ստամբուլ կամ Անկարա հաճախակի այցելություններով հայ-թուրքական հարաբերություններում բոլորովին էլ բեկում չէր գրանցվում: Հակառակը Թուրքիան Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու նախապայմանների թիվն էր ավելացնում:

Հետեւաբար ներկա պայմաններում Քոչարյանի Ստամբուլ այցը ավելի ուժգին քննադատության պիտի արժանանար իրավամբ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Մուշեղ Մովսիսյանը շարունակում է մնալ ծանր վիճակում

Կիրակի օրը՝ ուշ երեկոյան Աշտարակ-Երեւան ճանապարհին վթարվել է ԱԺ պատգամավոր, «Ժողպատգամավոր» խմբի անդամ Մուշեղ Մովսիսյանի «Մերսեդես-Ս» մակնիշի մեքենան, որը համարվում է անվտանգության ամենահուսալի համակարգ ունեցող փոխադրամիջոցներից մեկը: Հանրապետական հիվանդանոց տեղափոխելու պահից պատգամավորը եղել է անգիտակից վիճակում: Նա իր օգնական Դմիտրի Մարտիրոսյանի հետ հիվանդանոցի վերակենդանացման բաժանմունքում է, թոքերի հեմատորաքս եւ պնեւմատորաքս ախտորոշմամբ, գանգուղեղային վնասվածքով, եւ արհեստական շնչառություն է ստանում: Ինչպես **«Ազգին»** տեղեկացրեց վերակենդանացման բաժանմունքի հերթապահ բժիշկը, Մուշեղ Մովսիսյանի եւ նրա օգնականի վիճակը շարունակում է մնալ ծանր, երկուսն էլ անգիտակից վիճակում են:

Նկատենք, որ Մովսիսյանի անունը լայն հասարակությանը հայտնի դարձավ հոկտեմբերի 27-ի դեպքերից անմիջապես հետո, երբ, իբրեւ կասկածյալի, նրան ձերբակալեցին հենց խորհրդարանի դահլիճից:

Ն. Գ.

«Արմենիա-Լադա»-ի տնօրենը դուրս է գրվել հիվանդանոցից

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մի քանի օր առաջ հրազենային վնասվածքներ ստացած «Արմենիա-Լադա» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն Ռաֆայել Շահմուրադյանը մայիսի 31-ին «Գրիգոր Լուսավորիչ» հիվանդանոցից դուրս է գրվել: Ինչպես հայտնեցին հիվանդանոցի թոքային բաժանմունքից, Շահմուրադյանի առողջական վիճակը նորմալ է: Միաժամանակ, հիվանդանոցում հրաժարվեցին մեզ տեղեկություններ տրամադրել վնասվածքների հետ կապված մանրամասների վերաբերյալ՝ նշելով միայն, որ հիվանդը ենթարկվել էր վիրահատության:

Հիշեցնենք, որ մայիսի 25-ին, ժամը 00:05-ին Բաղրամյան պողոտայի թիվ 85 շենքի դիմաց «Նիվա» մակնիշի անհայտ պետհամարանիշով մեքենայից հրազենային կրակոցներ էին արձակվել դեպի Կասյան փողոց ընթացող «Նիսան-պատրոլ» մակնիշի ավտոմեքենայի ուղղությամբ, որի ղեկին եղել էր Ռաֆայել Շահմուրադյանը: Կրակոցների հետեւանքով Շահմուրադյանը թիկունքից ստացել էր ծանր վնասվածքներ:

Փաստի կապակցությամբ հարուցված քրեական գործի քննությունը՝ վարում է Երեւանի Արաբկիր համայնքի դատախազությունը:

Գրողների պոլիկլինիկայի հարցը վերաքննիչում

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանում այսօր լսվեց Հայաստանի գրողների միության (ՀԳՄ) Կասյան 3 հասցեում գտնվող պոլիկլինիկայի գնորդ Սերգեյ Մելիքսեթյանի հայցն ընդդեմ Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի վճռի, ըստ որի տարածքի օտարման Արաբկիր համայնքի ավագանու որոշումը ճանաչվել էր անվավեր:

Դատարանը դատավոր Տիգրան Սահակյանի նախագահությամբ լսեց ՀԳՄ, գնորդի եւ Արաբկիր համայնքի քաղաքապետարանի ներկայացուցիչների բացատրություններն ու առարկությունները:

Ս. Մելիքսեթյանի ներկայացուցիչ Սիեր Նազարյանի կողմից ներկայացվեց հաշտության համաձայնության միջնորդությունը, որով առաջարկվում էր տարածքը վերանորոգելուց հետո որոշակի ժամանակով կամ անժամկետ անվճար բուժծառայություններ մատուցել ՀԳ միության անդամներին, սակայն գրողները ի դեմս միության նախագահ Լեւոն Անանյանի մերժեցին միջնորդությունը:

Դատն ընդմիջվեց անորոշ ժամկետով կողմերի առարկություններին, բացատրություններին, ինչպես նաեւ հաշտության համաձայնության միջնորդությանը դատարանի ավելի մանրամասն ծանոթանալու նպատակով:

ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐ

Տոնական միջոցառումներ Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 1-ին՝ երեխաների պաշտպանության միջազգային օրը, Երեւանի քաղաքապետարանի նախաձեռնությամբ Ազատության հրապարակում տեղի կունենա կավճանկարի մրցույթ-փառատոն, որին կմասնակցեն հանրակրթական եւ գեղարվեստի դպրոցների 100 սաներ:

Ինչպես հայտնեցին քաղաքապետարանի մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի վարչությունից, «Խաղաղություն երկիր մոլորակին» կավճանկարի մրցույթի հաղթողների համար սահմանված են գլխավոր եւ խրախուսական մրցանակներ, իսկ բոլոր մյուս մասնակիցները կստանան նվերներ: Մրցույթը կուղեկցվի համերգային ծրագրով՝ երգի ու պարի մանկական խմբերի մասնակցությամբ:

Նույն օրը երեկոյան մայրաքաղաքի մի շարք այլ վայրերում նույնպես կանցկացվեն տոնական միջոցառումներ, որոնց ավարտին կլինի հրավառություն:

Մեր երկիրը դեռ չի միացել ծխախոտի դեմ միջազգային պայքարին

Առողջապահության միջազգային կազմակերպության տվյալներով, յուրաքանչյուր 6 րոպեի ընթացքում աշխարհում մեկ ծխող է մահանում: Ծխողների թիվը հատկապես մեծ է զարգացող երկրներում, մոտ 84 տոկոս, այդ թիվը շարունակում է աճել: Այդ երկրներում ծխողներն իրենց ունեցած գումարը ծախսում են ոչ այնքան սննդի, կրթության ու առողջության պահպանման, որքան ծխախոտ գնելու համար: Ծխողների թիվն աշխարհում նվազեցնելու նպատակով կազմակերպությունը մայիսի 31-ը հայտարարել էր չծխելու օր: Արդեն 115 երկրներ ստորագրել են կազմակերպության մշակած ծխախոտի դեմ կոնվենցիան, որին Հայաստանը դեռ չի միացել: Ստորագրման վերջնաժամկետը լրանում է հունիսի 29-ին:

«Հայաստանն առանց ծխախոտի» դաշինքի անդամ-կազմակերպությունները, որոնց մեջ են հանրային առողջապահության հայկական ասոցիացիան, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հիմնադրամը, Հանրային առողջության հայկական միավորումը, Հասարակական առողջապահության հայկական ասոցիացիան, մարդկանց զարգացման միջազգային կենտրոնը, Հայկական բժշկական ասոցիացիան, Երեխաների առողջության պահպանման ասոցիացիան, Մարդու առողջության հիմնադրամը եւ այլ կազմակերպություններ, դիմել են նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին՝ մտահոգություն հայտնելով Հայաստանում ծխախոտի սպառման ծավալների աննախադեպ աճի ցուցանիշից: Նրանք նշել են, որ ծխախոտի չվերահսկվող սպառումը վտանգում է ողջ հանրության առողջությունը, պատճառ դառնալով վաղաժամ մահվան ու հաշմանդամության:

Հասարակական կազմակերպությունները նախագահին կոչ են արել գործադրել բոլոր լիազորությունները պաշտպանելու հանրային առողջության շահը: Դրա համար անհրաժեշտ են համարել կոնվենցիայի ստորագրումը, որով Հայաստանը կմիանա առաջադեմ աշխարհին, որտեղ գործող հակածխախոտային քաղաքականությունը վաղուց արդեն դրական արդյունքներ է տալիս:

Ռ. Պ.

Սայաթնովյան վարդատոն

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թբիլիսիում ամեն տարի մայիսի վերջին կիրակի օրը նշվում է ավանդական սայաթնովյան վարդատոնը, որն առաջին անգամ 1914 թ. գարնանն անցկացրել են անվանի բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանը ու նկարիչ Գեւորգ Բաշինջաղյանը:

Ինչպես հայտնեց Հայաստանի գրողների միության անդամ, արձակագիր, հրապարակախոս Հրաչյա Սաքեւոսյանը, 90 տարի անց, այս մայիսի 30-ին եւս նշվել է վարդատոնը:

Միջոցառումը կազմակերպել են «Վերնատուն» գրական միավորումը եւ Վրաստանի հայերի միությունը, այն անցկացվել է Սբ Գեւորգ եկեղեցու բակում, որտեղ հավաքվել են Սայաթ-Նովային իրենց հարգանքի տուրքը մատուցելու ժամանած հայեր, վրացիներ եւ այլազգի ներկայացուցիչներ: Տոնի մասնակիցները հանդես են եկել երգ ու պարով, ելույթներով, ՀՀ ժողովրդական արտիստ, դերասանուհի Ժենյա Ավետիսյանը հնչեցրել է Սայաթ-Նովայի բանաստեղծությունները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Բնապահպանական խնդիրները ծրագրային տեսությունների շրջանակներում առայժմ միայն միամիտ մարդուն են լավատեսություն ներշնչում: Արդեն ավանդույթ դարձած կանաչահատումների սկզբից ի վեր երեւանյան ու հանրապետական մակարդակներով միշտ էլ կանոնավոր ծրագրեր են կազմվել, իսկ զուգընթաց ծառ ու թփի զոհաբերումը բիզնեսի շահերին ավելի կայուն բնույթ է ստացել: Քաղաքապետարանի բնապահպանության վարչության պետ Ռոմիկ Կոսեմյանը երեկ լրագրողներին ծանոթացրեց հերթական՝ ներկա եւ ապագա այդպիսի ծրագրերին:

Նախ վերականգնվել է քաղաքի գլխավոր դենդրոլոգի ծառայությունը: Կանաչապատման հետ կապված մասնագիտական, վերահսկողական առաջ միշտ համաձայնեցվեն քաղաքի գլխավոր դենդրոլոգի հետ, որին այդ հարցում օգնելու է նաեւ մասնագիտական խորհուրդը: Այսինքն, հույս կա, որ այսուհետեւ բնապահպանական անօրինականությունների սկզբնաղբյուրը կոնկրետ, տեսանելի հասցե կունենա բոլոր նրանց համար, ում վրդովեցնում են այս ասպարեզի անպատիժ օրինախախտումները: Համատեղ աշխատանքային ծրագիր է մշակվում նաեւ քաղաքապետարանի եւ բնապահպանության նախարարության միջեւ: Այս համագործակցությունը, վարչության պետի գնահատմամբ, արգասավոր կարող է լինել, որեւէ խախտում հայտնաբերելու դեպքում իրենք կարող են օգտագործել նախարարության տեսչական կառույցները, ինչի հնարավորություն քաղաքապետարանը չունի:

դեպս, անկախ ոռոգման ցանցի բացակայությունից, այսօր հայտարարվել է իբրեւ ոռոգման սեզոնի սկիզբ: Ոռոգման ջուր կտրվի այն համայնքներին, ուր ցանցն այս կամ այն չափով բարվոք վիճակում է կամ նոր է կառուցվել, ինչպես Նոր Նորքի զանգվածներում:

Տնտեսվարողները խոստացել են կարգի բերել իրենց օբյեկտների ջրահեռացման համակարգերը

Հրազդանի կիրճում տեղավորված 8 տնտեսվարող սուբյեկտների գործերը դատախազություն են տարվել, որովհետեւ նրանք արդեն տարիներ չեն լուծում իրենց օբյեկտներից կենցաղային կեղտաջրերի հեռացման խնդիրները: Աերացիայի կայան ուղղվելու փոխարեն դրանք լցվում են Հրազդան գետը: Բոլոր օբյեկտների տերերը վարչական տույժերի են ենթարկվել, թեկուզ ուշացած, այնուամենայնիվ, այդ շինությունների փաստաթղթերը ներկայացվել են էկոլոգիական փորձաքննության: Դրանց արդյունքները դեռ չեն հրապարակվել, բայց ակնկալվում է, որ ակնհայտորեն անթույլատրելի խախտումներ արած օբյեկտներից մի քանիսի գործունեությունը կսահմանափակվի կամ նույնիսկ կդադարեցվի: Մինչ այդ, օբյեկտների տերերը պատրաստակամություն են հայտնել կարգի բերել իրենց ջրահեռացման համակարգերը:

Քաղաքի միջով հոսող Գետառը եւս Հրազդանի բախտակիցն է: Երկար տարիներ առափնյա օբյեկտները նրա ջրերը եւս աղտոտում են: Այս պահին քաղաքապետարանի վարչությունը առողջապահության ու բնապահպանության նախարարությունների հետ սկսել է հետաքննել, հաշվառել այն բոլոր սուբյեկտներին, որոնք մեղքի իրենց բաժինն ունեն Գետառի աղտոտվածության մեջ: Նրանց եւս սպառնում են պատժամիջոցներ, նույնիսկ գործունեության դադարեցում: Սակայն սույն հանգամանքը եւս տեսական սպառնալիքների շրջանակում է:

Գույքագրվում են Երեւանի կանաչ տարածքները

1986 թվականից հետո նման միջոցառում չի անցկացվել

գործառույթներն իրականացնում է կանաչապատման վարչության պետի տեղակալ Սուրեն Մաքսապետյանը: Թաղային համայնքներում մշակվել են իրենց տարածքներում կանաչապատման, եղածի պահպանման, ոռոգման ցանցի վերականգնման աշխատանքներ: Ընդհանուր հաշվով այդ աշխատանքների իրականացման համար կծախսվի 340 մլն դրամ: Տարեսկզբից խնդիր էր դրվել գույքագրել քաղաքի՝ ոչնչացումից դեռ փրկված կանաչ տարածքները, տնկարկների որակական ու քանակական ցուցանիշները: Ռոմիկ Կոսեմյանը հայտնեց, որ թաղային համայնքներում այդ աշխատանքներն արդեն ավարտվել են, եւ տվյալները օրերս կտրամադրվեն նաեւ հասարակությանը: Այս միջոցառումը հիշեցնում է մահամերձ մարդու մոտ բժիշկ բերելու ուշացած սրտացավության, երբ հիվանդությունն այնքան է զարգացել, որ վիրաբուժական միջամտությունն էլ անիմաստ է:

Հաստատվել է կանաչ գոտիների պահպանման ու օգտագործման կանոնակարգը: Վերջինս հավակնում է կանոնակարգել ապօրինի գործողությունների հետեւանքով վնասված կանաչ գոտիների խնդիրները: Ըստ նոր փաստաթղթի, դրանք բոլորը որեւիցե շինարարություն սկսելուց

Իսկ այս բոլոր ծրագրերից անդին քաղաքում չեն դանդաղում կանաչի հաշվին օրինախախտումները: Դրանց մի մասը հիմա տեղափոխվել է ծայրամասային թաղամասերը: Ըստ էկոլոգիական հասարակական կազմակերպությունների դիտարկումների, Երեւանի նախկին 1200 հա ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքներից այսօր մնացել է ընդամենը 500 հա:

Ամեն տարվա նման, այս տարի էլ Երեւանում ծառատունկ անցկացվեց. պատկառելի թիվ է նշվում՝ 20 հազար ծառ տնկվեց: Սակայն սովորաբար ծառատունկային խանդավառությունը մեկ օրից ավելի չի տեւում: Եվ չի էլ կարող տեւել, քանի որ 70 տոկոսով խարխլված ոռոգման ցանցի առկայության պայմաններում, ցանկության դեպքում իսկ հնարավոր չէ ծառ ջրել ու խնամել: Իսկ մայրաքաղաքի ոռոգման համակարգի համալիր վերականգնումը նույնիսկ ծրագրային շրջանակի մեջ չի հայտնվել:

Այս գարնան առատ անձրեւները, բարեբախտաբար, մարդու ծառատունկային երեսպաշտության մեղքը քավել են. աննախադեպ փարթամացել է խոտ ու կանաչը, եւ քաղաքը պսակող արվարձանային, նաեւ ներքաղաքային հատվածներում Երեւանի շնչառությունը բացվել է: Համենայն

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Սբ. Ներսես Շնորհալի շքանշան Նահապետ Նահապետյանին

1950-ականներին Նահապետ Նահապետյանն ընտանիքով Հունաստանից Բուենոս Այրես տեղափոխվելով իր գործուն մասնակցությունն է բերել արգենտինահայ գաղութի ազգային կյանքին՝ տասնամյակներ շարունակ նախագահելով Արգենտինայի Թեքեյան մշակութային միությունը, տեղի ՌԱԿ կազմակերպությունը, նաեւ ղեկավարել է միության «Սարտարապատ» երկլեզվյա շաբաթաթերթը:

Մայիսի 20-ին Բուենոս Այրեսի Ալվեար Պալաս հյուրանոցում Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսի պատվին տրված շքեղ ճաշկերույթի ընթացքում Վեհափառը Ս. Ներսես Շնորհալի շքանշանով պարգեւատրել է Նահապետ Նահապետյանին: Վեհափառ հայրապետի այս վերաբերմունքը ներկաները ընդունել են խանդավառությամբ՝ որպես գնահատում Ն. Նահապետյանի երկարամյա ազգային-հասարակական գործունեության: Այս մասին տեղեկացնում է ՌԱԿ մամլո կենտրոնական դիվանը:

Մեծարանք ի պատիվ Բարսեղ Գարթալյանի

ՌԱԿ մամլո կենտրոնական դիվանից տեղեկանում ենք, որ Լոս Անջելեսի Ս. Պետրոս եկեղեցու սրահում՝ մայիսի 16-ին, տեղի է ունեցել մեծարանքի հանդիսություն Թեքեյան մշակութային միության եւ Ռամկավար ազատական կուսակցության անդամ Բարսեղ Գարթալյանին Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ-ի կողմից Ս. Ներսես Շնորհալու շքանշանով պարգեւատրելու առիթով: Լորա Գույումջյանի հանդիսությամբ գեղարվեստական կոկիկ հայտագրին զուգահեռ ելույթներ են ունեցել Հայաստանի գլխավոր հյուպատոս Գագիկ Կիրակոսյանը, Եղիա Տաշյանը, Արա Սհարոնյանը, Վաչե Սեմերճյանը, Նահապետ Մելքոնյանը, Հակոբ Փանտարյանը, Մարիա Միհրանյանը:

Մինչ այդ առավոտյան եկեղեցում, առաջնորդ Հովնան արք. Տերտերյանը Բարսեղ Գարթալյանին հանձնել էր սրբատառ կոնդակը եւ շքանշանը: Շնորհակալության խոսքով ելույթ է ունեցել մեծարվողը: Երեւույթի առիթով ՌԱԿ կենտրոնական վարչությունը հղել է շնորհավորագիր:

Մ. Բ.

«Ճանաչում» հանձնախումբը բացել է իր համացանցային կայքը՝ http://www.aga-online.org

Գերմանիայում Հայոց ցեղասպանությունը Բունդեսթագում ճանաչել տալու նպատակով եւ քաղաքական աշխատանքներ տանելու ուղղությամբ ստեղծվել է http://www.aga-online.org կայք. «Ազգին» տեղեկացնում է նույն հանձնաժողովի վարչության անդամ Վարուժան Բաբախանյանը: Կայքը կազմված է հայոց եռագույնի գույներով, բաղկացած տարբեր բաժիններից: Առայժմ էջերը գերմաներեն են, որը շուտով լրացվելու է անգլերեն եւ հայերեն: Կայքի առաջին բաժնում ներկայացվում են «Ճանաչում» հանձնախումբը եւ իր նպատակները, ցուցադրվում է, թե ի՞նչ է ցեղասպանությունը, ի՞նչ է ցեղասպանության մերժումը եւ ի՞նչ է ցեղասպանության ճանաչումը, երկրորդ բաժնում ներկայացվում են հրատապ լուրեր Հայոց ցեղասպանության ճանաչման գործընթացի վերաբերյալ, երրորդ բաժնում կարեւոր փաստաթղթեր Գերմանիայում Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչել տալու ուղղությամբ, մյուս բաժնում ներկայացվում է Հայոց ցեղասպանության ընթացքը նկարներով եւ բացատրություններով սկսած 1890-ական թվականներից մինչեւ 1922 թ., իսկ մի այլ բաժնում ներկայացվում են Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված հրատարակված գրքեր եւ գրականություն:

«Ճանաչում» հանձնախմբի նպատակն է ճանաչել տալ Հայոց ցեղասպանությունը Գերմանիայի Բունդեսթագում, որը կարեւոր ազդակ է լինելու Հայաստանի եւ հայոց պետականության հզորացման համար:

Ոստիկանի լռությունը կարեւո՞ր է օրենքի պահանջից

Մայիսի 29-ի լույս 30-ի գիշերվա ժամը 2-ի սահմաններում Կենտրոնի ոստիկանության բաժանմունք զազրախոսելու համար բերման են ենթարկվել ԵՊՀ ուսանողներ Հակոբ Հակոբյանն ու Հարություն Ալավերդյանը: «Զանցառուների» գործը երեկ լսվում էր Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում: Տղաներին բերման ենթարկելու պատճառը հայտնի է դարձել օր անց մայիսի 31-ի առավոտյան 9-ին նշված դատարան ներկայանալու պարտավորագիրը ստորագրելիս: Սակայն զավեշտական նիստն սկսվեց ժամեր անց, քանի որ նյութերը ոչ մի կերպ դատարանի մի հարկից մյուսը չէին հասնում, եւ բացի այդ, չէր գտնվում իր հանգստյան օրը վայելող այն ոստիկանը, որը կազմել էր դեպքի առնչությամբ զեկուցագիրն ու պետք է հանդես գար որպես վկա: Ինչեւէ, նիստը մեկնարկեց ու հասկանալի դարձավ, որ Հարությունն ու Հակոբը 29-ի լույս 30-ի գիշերը «Ազատություն Էդգարին» (ապրիլի 12-ի լույս 13-ի գիշերը ոստիկանին պլաստիկե դատարկ շշով հարվածելու համար 1,5 տարի ազատազրկման դատապարտված) բովանդակությամբ թռուցիկներ են փակցրել մայրաքաղաքի կենտրոնական փողոցներում: Հերթական թռուցիկներ Մաշտոցի

պողոտայում, շուկայի դիմաց էլեկտրասյանը փակցնելիս մոտեցել են ոստիկաններ ու հարցրել, թե ինչ են անում: Տղաների բացատրություններից հետո ոստիկանները պահանջել են պոկել թռուցիկները եւ առանց որեւէ բացատրություն տալու տարել բաժանմունք: Զեկուցագիրը կազմած վկան այդպես էլ չգտնվեց ու փոխարինվեց այլ վկայով՝ վարորդ ոստիկան Կարապետ Բարսեղյանով, որը փաստեց, որ թռուցիկները պոկելու իրենց պահանջին չենթարկվելուց հետո տղաներն սկսել են «ծանծրախոսել»: Հաջորդող 30 րոպեն ու փաստաբաններ Լուսինե Սահակյանի, Արգիշտի Կիվիրյանի, դատավոր Սարիբեկ Արամյանի համատեղ ջանքերը ոչ մի կերպ չօգնեցին բացահայտելու, թե այդ ինչպես են «զանցառուները ծանծրախոսել»: Չնայած նախապես դատավորը ոստիկանի համար հասցրեց պարզաբանել, թե ինչ է նշանակում զազրախոսել, այնուամենայնիվ, վերջինս համառորեն պահպանեց չհասկացողի լռությունը:

Դատական նիստի մեկնարկից հետո գործին ծանոթացած փաստաբանն իր խոսքում շեշտեց, որ կազմված արձանագրությունը չի համապատասխանում գործող օրենսդրությանը եւ, բացի այդ, նույն արձանագրությունից պարզ է դառնում, որ Հարություն Ալավերդյանն ու Հակոբ Հակոբյանը բերման են ենթարկվել թռուցիկներ փակցնելու պատճառով եւ միայն հետո է արձանագրությունում ավելացվել հասարակական կարգը պահպանող ոստիկանի օրինական կարգադրությանը, պահանջին չենթարկվելու պատճառը: Ու թեեւ դատավորն էլ բազմիցս ընդգծեց, որ թռուցիկներ փակցնելը ոչ մի կերպ չի կարող զանցանք համարվել, առավել եւս բերման ենթարկելու պատճառ դառնալ, սակայն մոտ մեկ ժամ մտածելուց հետո որոշեց, որ «զանցառուները» չեն ենթարկվել ծառայողական պարտականությունները կատարող ոստիկանի պահանջին եւ, վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 182-րդ հոդվածի համաձայն, պետք է վճարեն համապատասխան տուգանք. Հարությունը 1500, Հակոբը՝ 1000 դրամի չափով: Պարզվում է, ծանծրախոսությունը զազրախոսություն ընկալող, իր իսկ բերած պատճառաբանության իմաստին լիովին անտեղյակ ոստիկանի լռությունն ամբողջովին ընդունելի եւ ընկալելի է դատական մարմինների համար: Իսկ, փաստաբան Արգիշտի Կիվիրյանի համոզմամբ, պրակտիկայի է վերածվել մարդուն բերման ենթարկելը եւ ապա պատճառաբանություն փնտրելը, ինչի հնարավորությունը տալիս է գործող վարչական իրավախախտումների մասին ՀՀ օրենսգիրքը:

Ամեն ինչից զատ, «զանցառուները» հավաստացրին, որ իրենք մտադիր չեն իրենց իրավունքներից հրաժարվել:

Հ. Գ. Նիստին նախորդել էր դատարանի դիմաց բազմաթիվ երիտասարդների կազմակերպած պիկետը, որի ընթացքում շարունակում էին պահանջել ազատություն Էդգարի համար՝ թռուցիկները կրծքներին կրելով: Պիկետի մասնակիցները ներկա էին նաեւ նիստին:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Դիտարկումներ

Հայացք, տեսակետ, տագնապ

Քաղաքական գործիչ չեմ եւ որեւէ կուսակցության չեմ պատկանում: Որպես ՀՀ քաղաքացի եւ մտավորական ուզում եմ իմ մտահոգությունն ու տարակուսանքն արտահայտել արդիական մի քանի հարցերի վերաբերյալ:

Քաղաքականացում եւ կուսակցականացում

Երկրի ազատականացման եւ անկախ պետականության հաստատման իրողության ուղեկիցն են հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտների, այդ թվում՝ գործադիր եւ օրենսդիր մարմինների քաղաքականացումն ու կուսակցականացումը: Դա նվաճո՞ւմ է, թե՞ հակառակը, պարտադի՞ր է, թե՞ կարելի էր խուսափել...

Մեր օրերում քաղաքացիություն է ստացել կարծիքը, թե ՀՀ նախարարների, նաեւ փոխնախարարների պաշտոնները քաղաքական պաշտոններ են, ինչը հաճախ է հնչեցվում մամուլում, հեռուստատեսությամբ, նաեւ պաշտոնական այրերի կողմից: Դա, կարծում եմ, անընդունելի եւ երկրի ու ժողովրդավարության շահերից չբխող տեսակետ է, որի համար որեւէ հիմնավորում դժվար է գտնել: ՀՀ սահմանադրության 85-րդ հոդվածում նշված է, որ «Հայաստանի Հանրապետության գործադիր իշխանությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը», հետեւաբար կառավարության անդամները՝ նախարարները, գործադիր պաշտոնյաներ են, նույն կերպ՝ փոխնախարարները: Գործադիր մարմնի քաղաքականացման ձգտումը, ըստ երեւույթին, պայմանավորված է նրանով, որ հնարավորություն է ընձեռում իշխող կուսակցություններին դյուրին ձեւով իրենց ներկայացուցիչներն ունենալ կառավարական բարձրագույն էշելոնում «ընդհանուր համաձայնությունը պահելու համար»: Նույնիսկ որոշ կուսակցությունների ղեկավարներ՝ հատկապես նախընտրական շրջանում, հաճախ են հայտարարում, որ իրենց կուսակցությունը պատասխանատու է կամ պատասխանատվություն է ստանձնում երկրի գործերի համար: Բայց ինչ մեխանիզմով, ինչպես կամ ինչում է արտահայտվելու այդ պատասխանատվությունը՝ հասկանալի չէ: ՀՀ սահմանադրությունը նրանց պետական կառավարման որեւէ դեր չի հատկացնում. «Կուսակցությունները կազմավորվում են ազատորեն, նպաստում ժողովրդի քաղաքական կամքի ձեւավորմանն ու արտահայտմանը: Նրանց գործունեությունը չի կարող հակասել սահմանադրությանը եւ օրենքներին, իսկ կառուցվածքն ու գործելակերպը՝ ժողովրդավարության սկզբունքներին» (Հոդված 7): Կամ՝ ստեղծվել են բազմաթիվ կուսակցություններ, որոնց կազմակերպական հիմքը, բնականաբար, իրենց գաղափարախոսությունն է, այսինքն՝ երկրի քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական, մշակութային եւ այլ կարեւոր խնդիրների վերաբերյալ ունեցած մոտեցումները: Բայց այդ մոտեցումներից ռացիոնալ, արդյունավետ, հեռանկարային, ազգային շահերից բխող կարող են լինել ընդամենը մի քանիսը, չէ՞, ոչ հարյուրներով: Այդ դեպքում ի՞նչ է տալիս մեր փոքրիկ հանրապետությունում այդ բազմաթիվ կուսակցությունների գոյությունը:

Գործադիր մարմինների քաղաքականացման աննպատակահարմարության գիտակցումով պետք է բացատրել, որ իրավապահ եւ ուժային կառուցվածքներում բացառվում է քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը: Բայց քաղաքականացումն աննպատակահարմար է ոչ միայն այդ մարմիններում, այլեւ կառավարման մյուս ոլորտներում եւս:

Քաղաքականացումն առավել ակնառու է ՀՀ Ազգային ժողովում: Պատգամավորները մեծագույն մասով կոալիցիոն կուսակցությունների ներկայացուցիչներ են, որոնք Ազգային ժողովում, բնականաբար, իրենց կուսակցությունների դիրքորոշման [illegible] կուսակցական խմբակցության անդամ պատգամավորը չի կարող ազատ եւ անկաշկանդ դրսեւորել իր կամքը, նաեւ դժվար է ակնկալել որեւէ որոշում, որ չի բխի կուսակցականության շահերից: Խորհրդարանական լսումները փաստորեն վերածվել են կոալիցիոն կուսակցությունների միասնական կարծիքի ձեւավորման գործընթացի: Նման պարագայում զարմանալի չպետք է թվա, եթե ասվի, որ ԱԺ պատգամավորի պաշտոնը կամ պարտականությունը եւս քաղաքական է: Եթե նկատի ունենանք նաեւ, որ պատգամավորների մի թեւն էլ, միավորելով գործարար ոլորտի ներկայացուցիչներին, որոշումներ ընդունելիս ելնում է օլիգարխիայի շահերից, ապա, իրոք, դժվար է սպասել համազգային շահերին ծառայող օբյեկտիվ եւ կոնստրուկտիվ լուծումներ: Որտե՞ղ է մնում ժողովրդավարությունը, կամ արդյոք չի՞ վտանգվում սահմանադրության այն հոդվածը (66), որտեղ ասվում է. «Պատգամավորը կաշկանդված չէ հրամայական մանդատով, առաջնորդվում է իր խղճով եւ համոզմունքներով»:

Ստեղծված իրավիճակն ինչ-որ չափով հիշեցնում է խորհրդային ժամանակների տխուր իրողությունը, երբ երկրի կենսագործունեության բոլոր ոլորտների խնդիրները վճռում էին «ամենազոր» կուսակցական մարմինները:

Կարող է վկայակոչվել այլ երկրների օրինակը, որտեղ կուսակցությունները վճռորոշ դեր են կատարում պետության կառավարման գործում: Կարծում ենք, ուրիշ է, երբ կուսակցության անդամների թիվը հասնում է մի քանի միլիոնի եւ ուրիշ է, երբ ընդամենը մի քանի հարյուր է: Նաեւ ուրիշ են մեր խառնվածքը, պահվածքը, քաղաքակրթության աստիճանը, ժողովրդավարության ավանդույթները: Հաճախ է պատահում, որ այլ երկրների ուսանելի փորձը մեզանում չի գործում, չի գտնում իր միջավայրը: Երեւի ոչ մի երկրում չէր արվի այն անբարո քայլը, որ մեր համատարած չքավորության պայմաններում արեցին նախորդ գումարման ԱԺ պատգամավորները՝ անկաշկանդ եւ աներեւակայելի չափով բարձրացնելով իրենց աշխատավարձը («որպեսզի ապահով լինեն, որ ամբողջովին նվիրվեն օրենսդրական գործունեությանը» արատավոր կարգախոսով), ինչը մեծ չափով սասանեց մարդկանց հավատն ու վստահությունը:

Ամենազոր «օպտիմալացումը»

Մեր երկիրը խորհրդային ժամանակներում անցել է մեծաթիվ «օպտիմիզացիոն» փորձություններով՝ կոլեկտիվացում, կուլակաթափում, ինդուստրացում, ռազմական կոմունիզմ, մոնումենտալ պրոպագանդա, կուս. շարքերի զտում եւ այլն, որոնք առավելապես հարվածեցին երկրի սոցիալ-տնտեսական, մշակութային, կադրային եւ այլ ոլորտներին:

Դժվար է ճշգրիտ ասել, բայց վերջին 1,5 տասնամյակում, երեւի թե, երկրի բնակչության առնվազն 1/3-ը տարագրվել է, տեղահանվել, մեկնել է արտագնա աշխատանքի (որը, ցավոք, այժմ էլ շարունակվում է): Դրանք առավելապես երիտասարդներ են, մտավորականներ, երեխաներ՝ մեր երկրի այսօրվա եւ վաղվա ներուժը: Բնակչության մեծ թվով [illegible] րոցների աշակերտների թվի նվազման: Փաստորեն, դրա հետեւանքները մինչեւ վերջերս հաշվի չեն առնվել, կուտակվել են՝ ստեղծելով ծայրահեղ վիճակ: Առաջ է եկել անհետաձգելի խնդիր՝ պարզ բարեփոխման անհրաժեշտություն, որ պետք է լուծել առանց բարձրացող որակումների, աստիճանաբար, սահուն անցումով՝ առայժմ միայն ամենահրատապ հարցերի լուծման ակնկալիքով: Թե չէ մեղմացնելու փոխարեն սաստկացնում ենք վիճակը, դատարկված կամ կիսադատարկված դպրոցի խնդիրներին ավելացնում ենք նորերը՝ դասարաններում աշակերտների թվաքանակի մեծացում, ուսուցիչների դրույքաչափերի բարձրացում, տարիֆային, կրթական ցենզ եւ այլն: Դրանով ոչ միայն դժվարացնում ենք խնդրի լուծումը, այլեւ վնասում ենք կրթական գործին: Ով չգիտի, որ դասարանում 30-35 աշակերտի դեպքում ուսուցման որակի բարձրացումն ավելի դժվար է, քան 20-25-ի դեպքում, կամ վաստակաշատ, փորձառու մանկավարժներին իրենց կյանքի գործից կտրելը եւ այլն: Այն, ինչ կուտակվել է տարիների ընթացքում, միանգամից, մեկ հարվածով չես լուծի. միշտ էլ հեղափոխական մոտեցումը գործի շահերի օգտին չի լինում:

Խորհրդային ժամանակներում տարածված էր այն դարձվածը, թե հիմներս ստեղծում ենք դժվարություններ եւ փորձում հաղթահարել դրանք՝ պարզ բարոյախոսություն ունենալով, որ առաջին հերթին պետք է կանխել դժվարություններ հարուցող պայմանները: Ուրեմն, գերագույն օպտիմալացումը կլինի արտագաղթ, տարագնացություն ծնող գործոնների վերացումը՝ կենսապայմանների բարելավումը, անհատի աշխատանքի, կրթության, զարգացման հուսալի երաշխիքների ապահովումը եւ այլն: Շատ ցավալի է նաեւ խնդրի բարոյական կողմը. փակելով կամ միացնելով կիսադատարկված դպրոցները, փաստորեն ընդունում, հաշտվում ենք, պետականորեն վավերացնում ենք երկրից տարագրվածների չվերադառնալու իրողությունը:

Արդեն սկսվել է նաեւ առողջապահության օբյեկտների «օպտիմալացումը»: Հիվանդանոցները, որ մի ժամանակ հիվանդներին ընդունելու հնարավորություն չունեին տեղի պակասության պատճառով, այսօր գրեթե դատարկ են, երբ հիվանդությունները եւ մահացությունը հանրապետությունում անհամեմատ աճել են: Պատճառը հիմնականում աղքատությունն է, բնակչության մեծ մասի անվճարունակությունը, բուժսպասարկման սակագների ահագնությունը: Այդ պայմաններում «օպտիմալացում» տերմինի օգտագործումը բարոյական չէ: Պետք է ջանքերն ուղղել ոչ թե հիվանդանոցները, կլինիկաները վերացնելուն, միավորելուն կամ այլ նպատակների ծառայեցնելուն, այլ առողջապահական ծառայությունները մատչելի դարձնելու խնդրին:

Երեւի վաղն էլ նույն տրամաբանությամբ, ինչ որ կիրառվում է կրթական եւ առողջապահական օբյեկտների նկատմամբ, կսկսվի գիտական, մշակութային հիմնարկությունների «օպտիմալացումը», քանի որ դրանցից շատերն այսօր կամ չեն աշխատում, կամ աշխատում են մասնակիորեն: Դատարկվել են շատերի շենքերը, մարել են գիտական [illegible] գերատեսչություններից շատերը, այդ թվում՝ նախարարությունները, որոնց մի մասը նմանվում է զինվոր չունեցող հրամանատարի: Անհամեմատ նեղացել է նրանց գործունեության շրջանակը, վերացել կամ սեփականաշնորհվել են օբյեկտները, բազային կազմակերպությունները: Արտերկրից ստացվող վարկերի, փոխառությունների, դրամաշնորհների, ներդրումների եւ այլնի տնօրինման համար գոյություն ունեցող մասշտաբով եւ կառուցվածքով այդ մարմինների անհրաժեշտությունը երեւի թե այլեւս չկա:

Մենք չենք ձեռնարկում կանխող միջոցառումներ, որ կենսագործունեության տարբեր ոլորտներում չառաջանա օպտիմալացման անհրաժեշտություն: Օրինակ, հախուռն ձեւով ստեղծել ենք եւ շարունակում ենք ստեղծել զուգահեռ մասնագիտություններով բազմաթիվ բուհեր՝ որակի հաշվին երկիրը հագեցնելով արդիական, ավելի ճիշտ՝ մոդային մասնագիտությունների տեր շրջանավարտներով, որոնց 5 տոկոսն անգամ աշխատանքային ճակատի բացակայության պատճառով չի աշխատում իր մասնագիտությամբ: Կամ՝ հանրապետության վարչատարածքային բաժանման հենց առաջին օրվանից սկսվեցին եւ շարունակվում են դժգոհությունն ու դժվարությունները, որոնք այսօր հասել են ծայրահեղության եւ լուրջ մտահոգություն են առաջացնում՝ վերանայելու անցած 9 տարիներին քննություն չբռնած վարչատարածքային ներկայիս բաժանումը: Կամ՝ 2003 թ. նոյեմբերին ընդունվել է ՀՀ կառավարության «Հակակոռուպցիոն ռազմավարության եւ դրա իրականացման միջոցառումների» ծրագիր: Ինչո՞ւ պետք է այն աստիճան բարձիթողի վիճակում գտնվի երկրում օրենքի եւ օրինականության հաստատման գործընթացը, այն աստիճան ծաղկեն կաշառակերությունն ու հովանավորչությունը, որ պահանջ առաջանա նման աննախադեպ ծրագրի իրականացման: Եվ փաստորեն թելադրված ոչ թե երկիրը քաղաքակիրթ եւ օրինավոր դարձնելու մտահոգությամբ, այլ վերուստ՝ Եվրախորհրդի պահանջով:

«Միջնադարյան» եկեղեցաշինություն

Վերջին տարիներին հանրապետությունում շինարարական կյանքն աշխուժացել է: Կառուցվում են ուսումնական, առեւտրական, վարչական, բնակելի, պաշտամունքային եւ այլ տիպի շենքեր, կանգնեցվում են հայոց մեծերին եւ կարեւոր իրադարձություններին նվիրված հուշարձաններ, կոթողներ: Այդ պայմաններում հրատապ է դառնում հատկապես որակի խնդիրը, ինչը միշտ չէ, որ լուծվում է անհրաժեշտ մակարդակով: Խոսքս մասնավորապես վերաբերում է հանրապետությունում մեծ թափ ստացած (եւ տարածքային, եւ քանակային առումով) պաշտամունքային կառույցներին:

Ցավոք, վերջիններս, փոքր բացառությամբ, կերպավորում են հայ միջնադարյան նույնատիպ կառույցները՝ հաճախ նմանակելով եւ կրկնելով նրանց ճարտարապետական-գեղարվեստական հատկանիշները: Մենք փաստորեն շարունակում ենք հայ ավանդական եկեղեցաշինությունը հենց այնտեղից, որտեղ ընդհատել ենք ավելի քան 80 տարի առաջ՝ մի կողմ թողնելով ժամանա- [illegible]

Անցյալի նմուշների հորինվածքային ձեւերի կրկնությունը հակառակ է արվեստին, խորթ է ստեղծագործական ոգուն: Մի՞թե արվեստի գործ կարելի է համարել, ասենք, Վերածննդի դարաշրջանի որեւէ գլուխգործոցի պատճենումը: Իհարկե, ոչ, դա կլինի ընդամենը արհեստագործություն: Նույնը եկեղեցիների եւ դրանց ձեւերի ընդօրինակման դեպքում է: Անբնական է ապրել XXI դարում, բայց ստեղծագործել անցյալ դարերի գեղագիտական չափանիշներով, պատմությանը հանձնված ձեւերի եւ հորինվածքների վերակենդանացմամբ:

Անցյալի ժառանգության նկատմամբ ոչ ստեղծագործական մոտեցումը, ազգային ավանդական ձեւերի եւ արտահայտչամիջոցների անհաշվենկատ կիրառումը չեն կարող արդարացվել ազգային ավանդույթների պահպանման, ծիսակարգի պահանջների բավարարման գործոններով: Նույն ծիսակարգի պայմաններում մեր նախնիները ստեղծել են պաշտամունքային կառույցների եւ դրանց բաղադրամասերի բազմազան եւ հիասքանչ օրինակներ: Ծիսակարգի պահանջները չեն կարող կաշկանդել կառույցների ժամանակակից հնչողությունը, նորարարական մոտեցումները, գեղարվեստական եւ կառուցվածքային թարմ լուծումները:

Ուզում եմ հիշել մեծն Թումանյանի շատ արդիական, ուսանելի մի հոդվածը՝ «Ձեւն ու հոգին». «Եկեղեցի ասելով գմբեթավոր էն շենքն են հասկանում, ուր սրբերի պատկերներ կան, վառած մոմեր... Հոգեւորական ասելով երկար շորեր են հասկանում ու երկար միրուք... Ամեն երեւույթ ունի իր արտաքին կեղեւը՝ ձեւը եւ ներքին իմաստը՝ հոգին: Ապրողը, գեղեցիկը, կատարյալը դրանց ներքինն է, բայց էդ ներքինը, դժբախտաբար, շատ է դժվար, եւ մարդիկ սովորաբար վազում են հեշտին, իսկ հեշտը ձեւն է»:

Մեր նորօրյա եկեղեցիներն իրենց էությամբ հիշեցնում են խորհրդային ժամանակների տիպային եւ կրկնվող բաղադրիչներով շենքերի կառուցման ոչ երանելի ժամանակները, երբ այդ ճանապարհով ստեղծվում էին անդեմ, հմայքից եւ գրավչությունից զուրկ թաղամասեր, բնակավայրեր: Մեկ-երկու տասնամյակ հետո, երբ կխամրի նորակառույց եկեղեցիների երեսպատման եւ հարդարանքի շուքը, կանցնի կառուցվածքային թարմությունը, դժվար կլինի դրանք տարբերակել իրենց միջնադարյան նախօրինակներից:

Թող զարմանալի չթվա, եթե ասենք, որ նորակառույց եկեղեցիների մեծ մասը, բացի ուտիլիտար պահանջները բավարարելուց, ոչնչով չի հարստացնում մեր ժողովրդի ճարտարապետական ժառանգությունը:

Անհասկանալի է, թե ինչու եւ ինչպես է ստացվում, որ որակական ոչ բարձր հատկանիշներով նախագծերը կյանք են մտնում (ցավոք, դա վերաբերում է ոչ միայն եկեղեցիներին): Կարծում ենք, պետք է տեսականորեն եւ գործնականորեն արդյունավետ հունի մեջ դնել ճարտարապետական կառույցների նախագծման եւ իրականացման գործընթացները: Դրանք՝ որպես հանրապետական, ազգային կարեւորության օբյեկտներ, պետք է գտնվեն հանրապետական, ազգային հոգածության եւ ուշադրության ծիրում: Այլապես ստեղծված վիճակը չի բխում մեր ժամանակի ստեղծագործական ոգուց, անհեռանկար է եւ ժամանակավրեպ, ինչից պետք է ձերբազատվել՝ հանուն հայ ստեղծագործական ոգու հավատարմության, հանուն մեր ազգային ճարտարապետության եւ շինարվեստի [illegible]

[illegible]
Ճարտարապետության դոկտոր

Անաչառության մտավարժանքներ Թուրքիայում

Դրանց հիմքում Թուրքիայի հայկական քաղաքականության սնանկությունն է եւ Հայաստանի շրջափակման անարդյունավետությունը

Վերջին շրջանում հայ-թուրքական հարաբերությունների հարցն ակտիվորեն վերարծարծվում է Թուրքիայում: Արծարծմանը թուրքական զանգվածային լրատվամիջոցների հետ անմիջականորեն մասնակցում են նաեւ երկրի կառավարող շրջանակները՝ արտգործնախարար Գյուլի գլխավորությամբ: **«Ազգն»** արձագանքել է դրան: Մայիսի 21-ին թուրքական «Հաբերանալիզ» թերթի ինտերնետային էջում Սինան Օգանի «Հայաստանի հետ հարաբերությունների մասին» խորագրով մեկնաբանությամբ հարցին է անդրադարձել Անկարայում գործող եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնը: Ի դեպ, Օգանն այդ կենտրոնի Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի բաժնի վարիչն է:

Կենտրոնը պետական կառույց է: Այս հանգամանքը կարեւոր նշանակություն է հաղորդում նրա բաժնի վարիչի մեկնաբանությանը: Սինան Օգանը, ելնելով հայ-թուրքական հարաբերությունների ակտիվ վերարծարծումից, կարծիք է հայտնում, որ դրանց «նորմալացումը» Թուրքիայի քաղաքական օրակարգում կհայտնվի ընթացիկ տարվա վերջերին: Նա այդ կարծիքը հիմնավորում է Հայաստանի հետ հարաբերությունների «նորմալացման» ինչպես ԱՄՆ-ի, այնպես էլ Եվրամիության Թուրքիային ներկայացրած պահանջներով, այդ թվում նաեւ «անմիջական հարեւանների եւ հարակից երկրների» նկատմամբ թուրքական կառավարության վարած նոր քաղաքականությամբ: Օգանը, որպես այդ քաղաքականության դրսեւորում, մատնացույց է անում Հունաստանի հետ Թուրքիայի հարաբերությունների բարելավումն ու Սիրիայի հետ հարաբերություններում ձեռք բերված տեղաշարժը՝ գրելով. «Այս քաղաքականության տրամաբանական շարունակությունը ենթադրել է տալիս, որ բարելավման առումով հերթը հասել է Հայաստանի հետ հարաբերություններին»:

Օգանը, համարելով հայ-թուրքական հարաբերությունների ներկա վիճակը չափազանց բարդ եւ խճճված պատմական բարդ գործընթացի հետեւանք, դրանց չկարգավորվածությունը մեծապես պայմանավորում է «այսպես կոչված ցեղասպանության պնդումներով, որոնց Հայաստանը շարունակում է հետամուտ լինել կույր համառությամբ, Թուրքիային ուղղված հողային պահանջներով եւ հարեւանների նկատմամբ ծավալապաշտ այնպիսի քաղաքականությամբ, ինչպիսին դրսեւորվել է Լեռնային Ղարաբաղի հարցում»:

Այնուհետեւ Օգանը գրում է. «Այս ամենով հանդերձ, վերջերս Հայաստան կատարած մեր այցելությունը ցույց տվեց, որ սփյուռքահայերից եւ երկրում բնակչության 10 տոկոսի աջակցությունն անգամ չվայելող կոալիցիոն կառավարության անդամ Դաշնակցություն կուսակցության ձեռքին պատանդ դարձած Քոչարյանի իշխանություններից բացի, Հայաստանի քաղաքացիների ճնշող մեծամասնությունը երկրի համար խոչընդոտ է համարում պատմական անհիմն պնդումը եւ պահանջում է իրականացնել ավելի իրատեսական քաղաքականություն»:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, ապա նա, ըստ Սինան Օգանի, Հայաստանի հետ հարաբերություններում պետք է ցուցաբերի այն նոր մոտեցումները, ինչ արդեն ցուցաբերում է մյուս հարեւանների պարագայում: «Արտաքին նոր քաղաքականության այլընտրանքները, գրում է հեղինակը, զգացմունքային հարթությունից, ինչպես ազերի-հայ հարաբերությունների պարագայում են, պետք է փոխադրել ավելի իրատեսական հարթություն եւ ամբողջությամբ վերանայել, ներառյալ «սահմանների բացման հարցը», որն ընդամենը նպաստում է արմատական տարրերի իշխանությանը Հայաստանում»:

Օգանը միաժամանակ Թուրքիայի կիպրական քաղաքականության օրինակով երեւան է հանում «անլուծելիության», այսինքն՝ կարգավորումից խուսափելու սնանկությունը, ապա եւ անդրադառնում Հայաստանի շրջափակմանը: Նա մասնանշում է. «Շրջափակումներով դեռեւս ոչ մի երկիր ծնկի չի իջել: Ավելին՝ դրանք հաճախ խթանել են տվյալ երկրի զարգացումը: Ուստի մեր օրերում «անլուծելիության» պես նաեւ «շրջափակումն» այլեւս չի կարող արտաքին քաղաքականության ընտրություն դառնալ: Թուրքիայի հետ Հայաստանի հարաբերությունները գնահատելիս այս հանգամանքները չպետք է աչքաթող արվեն: Չպետք է նաեւ մտածել, որ սահմանների բացումը Հայաստանում ցանկանում են բոլորը, քանզի Հայաստանում էլ կան որոշ շրջանակներ, որոնք մտավախություն ունեն, որ սահմանների բացման դեպքում հայկական տնտեսությունը կհայտնվի Թուրքիայի ազդեցության տակ, այդ իսկ պատճառով քննադատում են Քոչարյանի իշխանությունների այդ ուղղությամբ գործադրած ջանքերը»:

Վերջում Օգանը գրում է, որ սահմանների բացումը ոչ այնքան տնտեսական, որքան քաղաքական խնդիր է, ապա եւ ավելացնում. «Համաձայն հայաստանյան մամուլի եւ վերլուծաբանների, դա կնպաստի Թուրքիայի տնտեսության, առավել եւս նրա սահմանամերձ շրջանների զարգացմանը: Այս տեսակետը որոշ շրջանակներ պաշտպանում են նաեւ Թուրքիայում: Մինչդեռ Հայաստանը գյուղատնտեսության եւ անասնապահության բնագավառներում զարգացած երկիր է, հետեւաբար սահմանների բացումը սկզբնական շրջանում գյուղատնտեսության եւ անասնապահության առումներով մեր սահմանամերձ շրջաններին ավելի շատ վնաս կբերի, քան օգուտ: Սակայն հարցը հեռու է զուտ տնտեսական լինելուց, ուստի որքան էլ քաղաքական որոշմամբ այդ ուղղությամբ կատարվելիք քայլը տնտեսական վնասներ պատճառի Թուրքիայի սահմանամերձ շրջանների, միջնաժամկետ եւ երկարաժամկետ հեռանկարում կնպաստի Կովկասի խաղաղությանն ու կայունությանը»:

Եթե ամփոփենք Օգանի մեկնաբանությունը, ապա հայ-թուրքական հարաբերությունների չկարգավորվածության պատասխանատվությունը Հայաստանն է, քանի որ առաջնորդվում է «ցեղասպանության անհիմն պնդումներով», հողային պահանջ է ներկայացնում Թուրքիային եւ Ադրբեջանի նկատմամբ վարում է ծավալապաշտ քաղաքականություն: Ըստ երեւույթին, թուրք հեղինակը մոռանում է «Հայաստանն առանց նախապայմանի պատրաստ է Թուրքիայի հետ տնտեսական, քաղաքական, դիվանագիտական համապարփակ երկխոսություն սկսելու մասին» հայկական իշխանությունների հայտարարությունները: Նրա հիշողությունը թարմացնելու համար հարկ է նշել, որ Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը Հայաստանի արտաքին քաղաքականության օրակարգի խնդիր է դարձել 1998-ին միայն: Իսկ Թուրքիան «1915 թ. ցեղասպանությունը չհիշատակելը» որպես դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման նախապայման հայկական իշխանություններին էր առաջադրել դեռեւս 1991-ին:

Հայոց ցեղասպանության հարցին Օգանի մոտեցումը ցույց է տալիս, որ թուրքական իշխանությունները այդ նախապայմանից հրաժարվելու մտադրություն չունեն: Սակայն Օգանը, հակադրելով «Հայաստանի քաղաքացիների ճնշող մեծամասնությանը» հայկական իշխանություններին Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման նախաձեռնություններին, իրականությունն աղավաղելու եւ ցանկալին իբրեւ ճշմարտություն ներկայացնելու մտադրություն անպայման ունի:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի շրջափակմանը, ապա դա վկայում է շրջափակման միջոցով հայկական տնտեսությունը քայքայելու թուրքական պետական ծրագրի առկայության մասին: Հարցը, սակայն, ծրագիրը չէ, այլ երկարատեւ շրջափակման պայմաններում Հայաստանի տնտեսական աճը, որը կասկածի տակ է դրել վերոհիշյալ ծրագրի արդյունավետությունը: Թերեւս դրանով են պայմանավորված շրջափակման հարցում եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի բաժնի վարիչ Օգանի անաչառության մտավարժանքները:

Միաժամանակ, հանձին Վրաստանի, Անդրկովկասում ամերիկյան ռազմական ներկայությամբ պայմանավորված քաղաքական զարգացումները ստիպում են հեղինակին հանգել Թուրքիայի հայկական սահմանի բացման եզրակացությանը: Այլ կերպ՝ Թուրքիայի դիրքերն Անդրկովկասում հետզհետե թուլանում են: Եթե նա շարունակի բախվել հայկական գործոնին, ապա չի բացառվում, որ դուրս մղվի այդ տարածքից: Հետագա բախումներից խուսափելու միջոցը Թուրքիայի հայկական քաղաքականության վերանայումն է: Օգանն այդ մասին գիտի, քաջատեղյակ է նաեւ այդ քաղաքականության դիրքերի սպառմանը: Ահա թե ինչու նա Հայաստանի շրջափակման մասին «անաչառության» մտավարժանքները համադրում է Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիայի որդեգրած քաղաքականությունը վերանայելու մտավարժանքներով:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՔԲԿ-ն չեղյալ է հայտարարում զինադադարը եւ զգուշացնում զբոսաշրջիկներին

Թուրքիայում գործող Քրդական բանվորական կուսակցությունը (ՔԲԿ) չեղյալ է հայտարարել երկրի կառավարության հետ ավելի վաղ կնքված զինադադարի գործողությունը: BBC-ն հաղորդում է, որ տվյալ քայլը նշանակում է հակակառավարական ակտիվ ռազմական գործողությունների վերսկսում:

Զանգվածային լրատվամիջոցներով ՔԲԿ-ի տարածած հատուկ հայտարարության մեջ նշվում է, որ հինգ տարի առաջ՝ ՔԲԿ առաջնորդ Աբդուլլա Օջալանի ձերբակալությունից հետո ձեռք բերված համաձայնության պայմանների կատարումն այսօր անիմաստ է դարձել քուրդ ակտիվիստների դեմ Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների ձեռնարկած ուժային գործողությունների պատճառով:

Ներկայումս Քրդստանի ժողովրդական կոնգրես (ՔԺԿ) վերանվանված ՔԲԿ-ի ներկայացուցիչները բոլոր զբոսաշրջիկներին նախազգուշացրել են, որ ձեռնպահ մնան Թուրքիա մեկնելուց: Միաժամանակ Թուրքիայում ներդրումներ կատարելու մտադրություն ունեցող ֆիրմաներին ուղղված նախազգուշացման մեջ ՔԲԿ-ն նրանց հորդորել է վերանայել իրենց ծրագրերը:

Թուրքիայի պաշտոնական իշխանություններն առայժմ չեն արձագանքել ՔԲԿ-ի քայլին: Փորձագետները ներկայումս գնահատում են վտանգի լրջությունը: Ավելի վաղ՝ այս տարվա հունվարին ԱՄՆ վարչակազմը ՔԲԿ-ն հայտարարել էր ահաբեկչական կազմակերպություն:

«ՏԱՔ» ԿԵՏԵՐ

«Ալ Ղաիդան» հարվածում է սաուդցիների նավթային շահերին

«Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական կազմակերպությունն ստանձնել է շաբաթավերջին Սաուդյան Արաբիայի Ալ Խոբար քաղաքում արեւմտքցիների դեմ ձեռնարկված ահաբեկչությունների պատասխանատվությունը: Սաուդյան նավթային նավահանգիստ Ալ Խոբարում կատարված ահաբեկչական հարձակումները հերթական ծանր հարվածն են սաուդցիների նավթային շահերին:

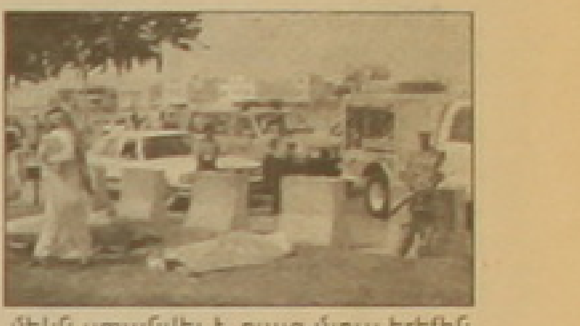

Մեկ ամիս առաջ ահաբեկչության փորձ էր կատարվել սաուդյան Յանբու նավահանգստում: Ֆրանսպրեսն այս կապակցությամբ նշում է, որ «Ալ Ղաիդան» իր գործողություններով փորձում է պայքարել «մահմեդականների հարստությունները կողոպտող» ամերիկյան նավթային ընկերությունների դեմ: Սաուդի արքայազն Աբդալլան փորձում է չեզոքացնել իսլամիստ արմատականներին, նրանց ամբաստանելով երկրի «տնտեսությանը վնասող» քայլերի մեջ:

Սաուդյան Արաբիայի ՆԳՆ տվյալներով, շաբաթ եւ կիրակի օրերին տեղի ունեցած ահաբեկչությունների զոհերի թիվը հասնում է 22-ի: Նրանցից 4-ը արեւմտքցիներ են, 8-ը՝ հնդիկներ: Շաբաթ առավոտյան իսլամիստ 4 զինյալների ձեռնարկած ահաբեկչությունները շարունակվել են կիրակի օրը, երբ սաուդյան հատուկ ուժերը գրոհել են առավելապես օտարերկրացիներով բնակեցված «Օազիս» հյուրանոցը: Զինված ահաբեկիչներն այնտեղ էին թաքնվել հինգ տասնյակ պատանդների հետ: Կատաղի փոխհրաձգության ընթացքում 4 ահաբեկիչներից մեկն սպանվել է, բայց մյուս երեքին հաջողվել է փախչել:

Վաշինգտոնում Սաուդյան Արաբիայի դեսպանությունից ստացված տվյալների համաձայն, ազատագրվել են 25 պատանդներ, որոնցից յոթն ամերիկացիներ են: Միաժամանակ հաղորդվում է, որ ահաբեկիչները հասցրել են մահապատժի ենթարկել 9 անձանց, այդ թվում՝ 1 իտալացու, 1 շվեդի եւ 7 ասիացիների: Չորս զինյալները զոհերի կոկորդները կտրել են դեռ հյուրանոցի գրոհից առաջ, քանի որ նրանք փորձել էին փախչել ծառայողական մուտքից:

Ավելի վաղ՝ շաբաթ օրը, ազատագրվել էին 13 ուրիշ պատանդներ, այդ թվում 5 լիբանանցիներ: Նրանցից մեկը պատմել է, որ ահաբեկիչները հատկապես ջանացել են խնայել մահմեդականներին եւ սպանել արեւմտքցիներին: Իսլամիստների ինտերնետային էջերից մեկում կիրակի օրը հրապարակվել է «Ալ Ղաիդայի» ղեկավարներից Աբդուլ Ազիզ ալ Մուքրինի հայտարարությունը, որով հաստատվում է «Ալ Ղաիդայի» դերը շաբաթավերջի ահաբեկչությունների մեջ: Ալ Մուքրինի հայտարարության մեջ միաժամանակ կոչ է արվում «իսլամի օրրանը մաքրել անհավատներից»:

Արաֆաթը հաշտության ձեռք է մեկնում Շարոնին

Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթը դիմել է Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնին, առաջարկելով անցկացնել առանձնազրույց եւ վերսկսել երկկողմ բանակցությունները: Իսրայելական հեռուստատեսության 10-րդ ալիքին տված հարցազրույցում Արաֆաթն ասել է. «Ես ձեռք եմ մեկնում Շարոնին, Իսրայելի ժողովրդին, Կնեսեթին եւ կառավարությանը: Ես պատրաստ եմ հանդիպել Շարոնի հետ: Իսկ ինչո՞ւ ոչ: Խաղաղության ձգտումը պետք է հաղթի մյուս բոլոր նկատառումներին»:

Արաֆաթն ավելացրել է, որ եթե Շարոնը չուզենա խոսել իր հետ, ապա կարող է հանդիպում ունենալ Պաղեստինյան ինքնավարության վարչապետ Ահմեդ Կուրեիի հետ: Յասեր Արաֆաթի խոսքերով, ինքնավարության իշխանությունները պատրաստ են պատասխանատվություն ստանձնել Գազայի հատվածի անվտանգության համար, եթե այնտեղից իսրայելցիների դուրսբերումը լինի «իրական եւ ամբողջական»:

Ըստ Արաֆաթի, պաղեստինյան վարչակազմն ի վիճակի է սանձահարելու ահաբեկչությունը: «Վերջին 6 շաբաթների ընթացքում մենք կանխել ենք 34 ահաբեկչություն», պնդում է նա: Պատասխանելով այն հարցին, թե ինքն ինչո՞ւ տեղը չի զիջում պաղեստինցի քաղաքական գործիչների նոր սերնդին, 74-ամյա ղեկավարն ասել է. «Բանը տարիքը չէ, այլ գործերը: Ես օրինականորեն ընտրված առաջնորդ եմ»:

Իսրայելը եւ ԱՄՆ-ը Արաֆաթին «գլխավոր խոչընդոտն» են համարում իսրայելա-պաղեստինյան հաշտության ճանապարհին, նրան ամբաստանելով հակաիսրայելական բազմաթիվ ահաբեկչությունների մեջ: Գրեթե երկու տարի է նա շրջափակված է Այսրհորդանանի Ռամալլա քաղաքում գտնվող իր նստավայրում:

Հայիթիի նախկին նախագահն ապաստանել է ՀԱՀ-ում

Հայիթիի նախկին նախագահ Ժան-Բերտրան Արիստիդը կիրակի օրը Ճամայկայից թռել է Հարավաֆրիկյան Հանրապետություն: Ինքը՝ Արիստիդը, BBC-ի թղթակցին ասել է, թե ՀԱՀ-ը լինելու է իր բնակության մշտական վայրը, մինչեւ ի հայտ գա հայրենիք վերադառնալու հնարավորություն:

Տարագիր նախագահ Արիստիդը Ճամայկայում բնակվել էր վերջին երկուսուկես ամիսներին: Ավելի վաղ ՀԱՀ-ի կառավարությունը հայտարարել էր, թե արդեն խորհրդակցել է ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի իշխանությունների հետ եւ պատրաստ է քաղաքական ապաստան տրամադրել Արիստիդին: Հարավաֆրիկյան մի շարք ընդդիմադիր կուսակցություններ բողոք են արտահայտել նրա ժամանման կապակցությամբ:

Ժան-Բերտրան Արիստիդը Հայիթիից փախել էր փետրվարի 29-ին, երբ նրան բռնակալական կառավարման մեջ մեղադրող խռովարարներն արդեն շրջապատել էին երկրի մայրաքաղաք Պորտ Օ Պրենսը: **«Ազգը»** ժամանակին տեղեկացրեց այդ իրադարձությունների մասին: Նախկին նախագահը պնդում է, թե ինքը տարագրվել է ԱՄՆ-ի պարտադրանքով: Ճամայկայից առաջ նա որոշ ժամանակ մնացել էր Կենտրոնաֆրիկյան Հանրապետությունում:

Պ. Ռ.

Մշակույթ

Ճիշտ ապրելու կոչ

Սեդա Վերմիշեւայի նոր գիրքը

Ափեափ լցված կենսասիրություն կա Սեդա Վերմիշեւայի ստեղծագործական աշխարհում: Բայց դա չափազանց հեռու է կյանքն անխորք ու մակերեսային ապրելու, նրա միջով անցնող համընթաց քամուն տրվելով կենսաբեր օդն անհագորեն ըմպելու երանությունից: Նրա բանաստեղծական հաստատուն ու կայուն ներաշխարհով են անցնում կյանքը, առօրյան ձեւավորող բոլոր անհրաժեշտությունները: Իսկ կյանքի ճանապարհը հաճախ է անհարկի տրորվում, հաճախ անդունդ է դառնում,

Իսկ նրանց վրա /Քամի է լոկ, /Անձրեւ...

Սեդա Վերմիշեւայի բանաստեղծական նուրբ ու զգայուն հոգին չի կծկվում տրորված ճամփեքին, այլ «քամիներն են հանում» նրան այնտեղից, եւ կամ

Ճիշտն ասած՝ ես ինքս եմ /Այդ ճամփեքից ելնում: /Պարզապես գործողությունը թողնում եմ /Քամուն՝ /Ճգնելով շարժումը գիտակցել:

Ապրել եռուն եւ եռանդով լի կյանքով, չտրվել ոչ մի նվնվոցի, բաց թողնել երազների ձիերի սանձերն ու թողնել, որ նրանք թեթեւորեն տանեն հուշերի բեռները եւ ոչ թե կառչել նրանցից ու ընկնել տրորված ճամփեքի վրա:

Բարձրանալ: Միայն բարձրանալ: Մի կողմից հուշերի բեռները տանող ձիերին ապավինած, մի այլ դեպքում՝ «ճգնելով շարժումը գիտակցել», երբ քամիները վեր են հանում, սրբելու տրորված ճամփեքի փոշին:

Գիտակցել շարժումը: Այսինքն, կյանքի ճանապարհին չթողնել անիմաստ ապրումի ոչ մի պահ: Թեպետ ցավն օվկիանոսի չափումներ ունի, թեպետ **թեքվում է սիրտս /Ուռենու պես լացող /Երկրի վրա անծիր...**

Ոչ միայն ժխտել անիմաստ ապրումի պահերը, այլեւ փախուստ չտալ դեպի հեշտագին հեռուները: Ապրել սեփական սիրո, հավատի ու հավատարմության հետ, թեկուզ արդեն նրանք փլվածք են տվել ու ավերակվել, զգալ նրանց էությունը փլվածքների միջից անգամ ու ներդաշնակվել նրանց հետ: Ահա թե որն է բանաստեղծուհու կայուն բնավորությունն ու ինչի մասին է նրա ասելիքը:

Սեդա Վերմիշեւայի կենսասիրությունն ունի իր հենման կետը: Դրա կյանքը մարդկայնորեն կենդանի պահելու ջանքն ու ձգտումն է, որն էլ հաճախ է դառնում նրա բանաստեղծական մտորումների թեման: Նրա համար անընդունելի այն ամենն ինչն «աղոտ» է: Անգամ այն պահը, երբ «աստղերն են դառնում ճերմակավուն»: Աղոտ ամեն ինչ վտանգավոր է, քանի որ անորոշությամբ է լցվում դատարկությունը: Իր ստեղծագործական ասելիքի որոշակիությամբ աչքի ընկնող Սեդա Վերմիշեւայի բանաստեղծական աշխարհը հեռու է անդորրից, հանդարտ ու հեզասահ քնքշությունից:

Այնտեղ, /Ուր ողողում է Տիեզերքը, /Ուր ծովափին է լալիս վհատ, /Ես օրորվում եմ դատարկ օրորոցում:

Միայն կյանք եւ առողջ ապրում: Ահա թե որն է բանաստեղծուհու նախընտրելի տարբերակը Տիեզերքի գոյության համար: Եթե լռություն չկա, ապա օրորոցները դատարկ թող չլինեն, այլ նրանց մեջ ծիլ տա երջանիկ կեցությունը:

Առօրյան կազմող իրողությունները հաճախ են շղթայում անհատին իր ներաշխարհից դուրս եկող հոգիների հետ: Սակայն անհատի առօրյայից է ձեւավորվում նաեւ երկրի առօրյան, մոլորակի առօրյան: Սեդա Վերմիշեւայի առօրյան շատ հեռու է խիստ անձնական լինելուց: Բանաստեղծուհին չափազանց խոր է ընկալում համընդհանուր կյանքն ու երկիր համակեցության հետ իր ներանձնական կապվածության վեհությունը: Դրանով է հարուստ նրա ողջ էությունը, դրանով է կյանք առնում նրա կենսասիրությունը եւ հենց այդտեղ է այն գաղտնիքի բանալին, թե որքան էլ հոգսերով շղթայված,

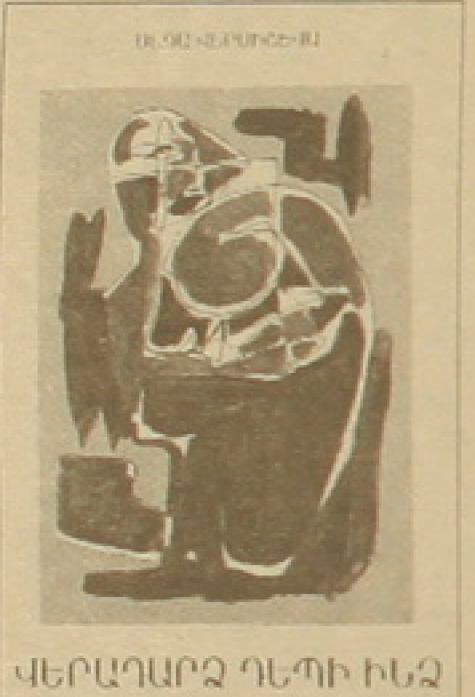

այնուամենայնիվ, սիրելի է կյանքն ինքը, որը հորդում է երկրի առօրյայի միջով:

Երկրի զարկերակն ու ջիղը հաստատուն բռնած բանաստեղծուհի է Սեդա Վերմիշեւան:

Աղը դեմ երկրի, /Թափոնն եմ նրա:

Ահա խոսքեր, որոնք ոչ թե իբրեւ մարդ իր ոչնչության, չնչինության չափը ցույց տալու համար են, այլ ընդհակառակը, բանաստեղծուհու նպատակի ոչնչությունից անգամ կյանք արարելու ձգտումն է: «Թափոն» վիճակի մեջ չտեղավորվող հոգին «պոռթկուն» է դառնում, որովհետեւ չափազանց մեծ է հոգուց-հոգի թռչելու նրա թափը: Իսկ ո՞րն է թռիչքի նպատակը.

Ոչ բերկրանք տամ /Մարդկանց հոգուն,

այսպես է խոստովանում առօրյայի միջով կյանք տեղափոխվող բանաստեղծուհին:

Կյանքում ոչ բոլորին է տրված կորուստների վրա առավել գեղեցիկ կանգնեցնել կյանքի ծառը կամ նրա ճյուղերի վրա գեղեցիկ, գրավիչ ու խորհրդավոր խաղալիքների նման կախել երազները, հուշերը, հավատն ու սերը:

«Կատաղի քամին» Սեդա Վերմիշեւայի բանաստեղծական աշխարհում կյանքն ներդաշնակությունը խաթարող, նրա ավերակների վրա իր հաղթանակը տոնող ուժի ու կերպարի մարմնացումն է: Սակայն այն բանի գիտակցումը, որ կյանքը կորուստների վրա է կառուցված, եւ որքան շատ են այդ կորուստները, այնքան ամբողջական ու հզոր է ապրումը, թույլ է տալիս վեհորեն կանգնել ցավի առաջ ու դիմագրավել նրան:

Ողջ կյանքում /Կատաղի քամու դեմ /Ընկնում եմ, ելնում:

Խոստովանությունից հետո բացվում է բանաստեղծուհու հեկեկանքը: Ընդհակառակը, նոր հարց է առաջանում նոր ուղիներ փնտրելու համար.

Ու՞ր գնալ: /Ինչու՞: /Ո՞ր մութի մեջ: /Էլ ի՞նչ կորուստ է /Ինձ /Պակասում...

«Լռությունը խնձորի պես կսռող» բանաստեղծուհին է Սեդա Վերմիշեւան: Ստեղծագործական շնորհ, որի կիրառումը եւ լռություն-խնձորն ամեն անգամ բացելուց հետո ահա «լեռնադաշտը անծիր», «կրետի բզզոց», «արեւն էր խաղում արծաթ ձյուներում», «վիզը ձգելով քամին ալիքվում է»,

Իմ կախված թեւերից /Հոսում են ծնկներիս /Եվ քարերը, /Եվ ժայռերը հսկա...

Այն, ինչ պարտադրում է կյանքը, եւ այն, ինչ մեծացնում է տառապանքի ծովը, պետք է հաղթահարել: Ամեն օր ինչ-որ բան հաղթահարելու կարիք կա՝ կյանքը մարդկայնորեն առողջ ու կենդանի պահելու համար: Բայց դրանից զատ կա ինչ-որ ուրիշ բան, որ շատ ավելի գեղեցիկ է ու պարզ: Պարզության հրաշքին հաղորդակից լինելու համար այլ հրաշքներ պետք չեն:

Լեռների կանչը, ազատության սերը, հողի տրոփյունը, երկրի սրտի զարկն է իր էության խորքերով ընկալող բանաստեղծուհու համար, կա այն ծառը, որի վրա բուրում է աշխարհընկալ իր էության ծաղիկը: Ծառն այդ՝ Հայաստան երկիրն է:

Կյանքի մրրկահույզ օվկիանոսում տրոփում է աշխարհի սիրտը, ափեափ խփվում, բայց կա, եւ բանաստեղծուհու համար լիովին տեսանելի է այդ ամենը հավասարակշռության մեջ պահող գմբեթը: Հայոց Մայր տաճար Էջմիածնի նարնջագույն գմբեթն է այդ, որ

Հուրհրում է քո հոգում /Ու ոչինչ /Երբեք /Չի հանգցնի այն:

Անափ է բանաստեղծուհու քնքշանքն առ հայոց խորհուրդները, էությունն ու ոգին: Նրբագույն քնքշանք, որ ասես վախենում է իջնել այն տողի մեջ, ուր դեռ մխում է ցավը:

Հայրենիք իմ, /Հայաստան /Ինչ փոքր ես դու հիմա. /Եվ արյան մեջ են քո հուշերը...

Իհարկե, խոսքերն ավելորդ են: Այստեղ ծփում է բանաստեղծուհու մեծ սերն առ իր հայրենի աշխարհը: Հայաստանյան երգերը լի են նրա հետ միաձուլված ապրելու քնքշագին զգացումներով, որոնք երբեմն չափազանց գեղեցիկ բանաստեղծական տողեր են ծնում («Հեծկլտա՞մ տեղի մեջ լորի պես»), երբեմն՝ ծառանում վեհորեն իբրեւ ավարտուն ասելիք («Սեր իմ, սիրտ իմ, տաճար իմ»):

Հայրենյաց հետ քնքշորեն միախառնված լինելու հուզական մոտիվները հենց այնպես տողված զգացմունքներ չեն: Դրանցից է ծնվում նաեւ պարտքի ու պատասխանատվության զգացումը: «Ես սիրում եմ ծանր ճշմարտությունը» խոսքերը բանաստեղծուհու խոստովանությունն է իր անդավաճան նվիրումի մասին: Եվ, եթե **ժողովուրդը, /Իր մեծերին ազատ պաշտելու /Իրավունքից զրկված, /Պարտքեր, անվերջ պարտքեր /Այնքան պարտքեր է կուտակել,** - ապա նրա բռնած նորոգ ճանապարհին ինքն էլ պարտատերերից մեկն է, ժողովրդի մի մասնիկը, որի «փակ ու ժլատ շուրթերից» իր ներքին ձայնի կարթաթելով կարողանում է հանել սեփական պարտքի զգացողությունը:

Ինձնից գործ են հայցում /Անառիկ լեռներդ /Եվ բախտի վերելքներն /Անհաղթ...

Իսկ, ընդհանրապես, ճակատագրով բաժին հասած տխրին չտրվելով (Մի քաշվիր տեղից անմռունկները), այլ այն ճիշտ ապրելու կոչ է Սեդա Վերմիշեւայի բանաստեղծությունը:

ՓԵԼԻՔՍ ԲԱՂՏՕՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

«Նորույթը կզուլալվի, նոր որակ կստա»

Երկու օր առաջ ավարտվեց Հայաստանի գրողների միության կազմակերպած երիտասարդ գրողների հանրապետական երկրորդ խորհրդակցությունը: Ըստ միության նախագահ Լեւոն Անանյանի՝ անցյալ տարի տեղի ունեցած առաջին խորհրդակցության նպատակը երիտասարդ գրողներին նույն տանիքի տակ հավաքելն էր, նրանց հետ ծանոթանալը, այս անգամ գերխնդիրը երիտասարդ գրական ուժերի համախմբումն է: Ընդամենը մի քանի տարի առաջ ՀԳՄ ամենաերիտասարդ անդամը 41 տարեկան էր, այսօր պատկերն այլ է, միայն անցյալ տարի ՀԳՄ անդամ է դարձել տասը երիտասարդ ստեղծագործող: Գրողների միությունը գտնում է, որ պետք է ամեն ինչ անել՝ նոր սերնդին աջակցելու համար:

«Երիտասարդ նոր սերնդի մեջ թերեւս ամենագնահատելին այն փորձարարությունն է, որ բերում են նրանք: Երբեմն նոր խոսքը շատ ժխտական է, ավերում է ավանդույթը, բայց այս սերունդը գալիս է գրական նոր չափանիշներով, այն շատ գրագետ է, գիտի լեզուներ, ծանոթ է համաշխարհային գրականությանը», ասաց Լեւոն Անանյանը: Միության ձեռնարկներից մեկը երիտասարդական «Սերունդ» ինտերնետային թերթի ստեղծումն է: Խմբագիր Հովհաննես Գրիգորյանը նշեց, որ ինտերնետի վատ որակի պատճառով տեղի երիտասարդ գրողները թերթին քիչ են արձագանքում, հիմնական արձագանքները սփյուռքից են: «Այնտեղ ունենք երիտասարդների մի հրաշալի շերտ, որոնք մայրենի լեզվից հեռացել են, բայց սիրում են իրենց երկիրը: Նրանց արձագանքներից հասկացանք, որ պատահաբար գտել ենք նրանց հետ բերելու, հայրենիքին կապելու լավագույն ձեւերից մեկը», ասաց Հ. Գրիգորյանը:

Խորհրդակցությանը ներկա էին երիտասարդներ նաեւ Արցախից եւ սփյուռքից: Սեւան Դերմենջյանը Ստամբուլից, պատմեց, որ այնտեղ գրաքննություն չկա: Ըստ էության՝ հայ գրողը կարող է տպագրել ցանկացած ստեղծագործություն: Ցավոք սրտի, ինքը գտնում է, որ Ստամբուլում իր սերնդի հայ երիտասարդներից քչերն են, որ հայերենը մայրենի լեզու են համարում, որ դասերից հետո հայերեն են խոսում: «Ազգային գիտակցությունը, որ լեզվից է գալիս, այսօր կորչում է, երբ երիտասարդ հայի մոտ հայերեն ես խոսում, քեզ ազգայնամոլ է անվանում», ասաց նա:

Ստամբուլում կա «Արագ» հրատարակչությունը, որտեղ Թոթովենց, Զոհրապ, Օտյան, Համաստեղ են թարգմանվել թուրքերեն: Հետաքրքրական է՝ այսօր, ըստ Սեւանի, որոշ թուրքեր սկսում են հայերեն սովորել:

ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը լավատես է, նա համոզված է, որ «այս սերունդը, ճիշտ է, արեւմուտքի ազդեցության տակ է, բայց նորույթը, որ գալիս է, կզուլալվի, կդառնա սեփական, եւ կստեղծվի այն ընդհանուր ներդաշնակ շաղախը, որտեղ ավանդույթը եւ ավանգարդը նոր որակ կստանան»:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«Սերենադ» նվագախմբի հոբելյանը

1991 թ. Երեւանի կոնսերվատորիայի եւ Չայկովսկու անվան երաժշտանոցի մի խումբ ուսանողների ջանքերով հիմնադրվեց «Սերենադ» կամերային նվագախումբը: Երիտասարդ խմբավար Էդուարդ Թոփչյանի գլխավորությամբ երաժիշտների այս խումբը թվաց, թե մյուսներից ոչնչով չի տարբերվելու, սակայն դա միայն սկզբնական տպավորությամբ: «Սերենադը» կայացավ եւ այն էլ՝ ամենադժվարին տարիներին, երբ փորձերն արվում էին շատ սուղ պայմաններում: Նվագախմբի կայացման եւ հետագա հաջողությունների հիմնական պատճառը Էդ. Թոփչյանի շուրջ հավաքված երաժիշտների անշահախնդիր սերն ու նվիրումն էր արվեստի նկատմամբ: 1990-ականների՝ արվեստի, մշակույթի համար ծանր պայմաններում, նորակազմ պրոֆեսիոնալ նվագախմբի ստեղծման գործում կարեւոր եւ շնորհակալ դեր են կատարել Կամերային տան նախկին տնօրեն, լուսահոգի Ռոբերտ Սահակյանը, կոմպոզիտոր Էդուարդ Միրզոյանը:

Առաջին իսկ տարիներին՝ 1992 թ. «Սերենադը» պարբերաբար հանդես է եկել արտերկրում՝ Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում, Հունաստանում, Շվեյցարիայում: Եվրոպայում Էդ. Թոփչյանի ղեկավարությամբ այս տարիներին նվագախումբն ունեցել է շուրջ 700 համերգ. 1994 թ. Իտալիայի Վալզոլդա քաղաքում տեղի ունեցած մրցույթում արժանանալով բարձրագույն գնահատականի, իսկ 1995-ին Հռոմի «Lentino Bucchi» միջազգային մրցույթին՝ առաջին մրցանակի: Նվագախմբի հետ հյուրախաղերի ընթացքում ելույթներ են ունեցել անվանի երաժիշտներ Սթիվեն Իսերլիսը, Թիբոր Վարգան, Ռոլանդ Պայենը, Քիմ Քաշքաշյանը, Էմանուել Պահուդը եւ ուրիշներ:

Երեկ Կոմիտասի անվան Կամերային երաժշտության տանը կայացավ 13-ամյա «Սերենադի» հոբելյանական համերգը: Համերգասրահի տրամադրող դահլիճում հրաշալի գարնանային երեկո անցկացրեց հանդիսականը: Էդուարդ Թոփչյանի ղեկավարությամբ համերգային ծրագիրը սկսվեց Վ. Ա. Մոցարտի «Գիշերային փոքրիկ սերենադով» (որը նվագախմբի կատարած առաջին ստեղծագործությունն է եղել եւ անվանումն էլ ծագել է այդտեղից): Ապա հնչեցին Է. Միրզոյանի՝ 1947 թ. Մոսկվայում գրած «Թեմա՝ վարիացիաներով» ստեղծագործությունը, Է. Բլոխի «Հրեական կյանքից» սյուիտը եւ Պ. Չայկովսկու «Սերենադ լարային նվագախմբի համար» գործը: Է. Բլոխի ստեղծագործությունը հնչեց մենակատար Կարեն Քոչարյանի մասնակցությամբ: Երաժիշտը նվագեց լարային գործիքների պետական հավաքածուի Գվարների թավջութակով, որը երկար տարիների դեգերումից հետո այս տարվա սկզբին ջութակագործ Մարտին Երիցյանի ջանքերով վերադարձավ Հայաստան:

Հոբելյանական համերգն ավարտվեց Կոմիտասի, Շտրաուսի ստեղծագործությունների չնախատեսված կատարումներով:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱՂՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

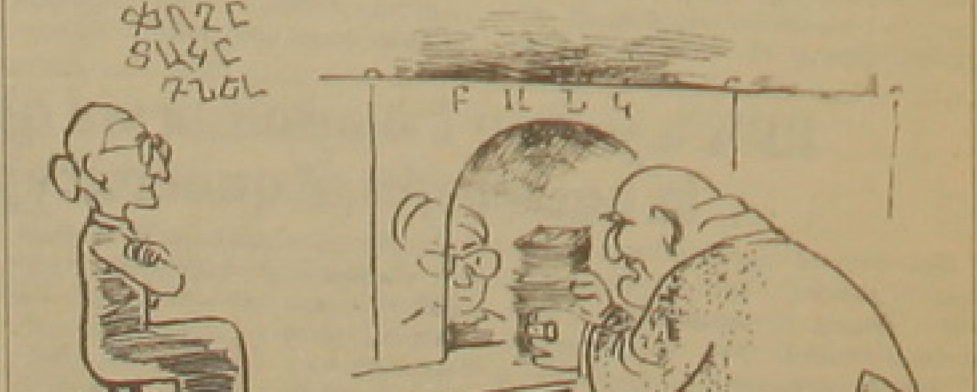

Մարզական

Անթալիայում ընթացող շախմատի Եվրոպայի անհատական 5-րդ առաջնության մարզիչների համար բավական թեժ մրցակցություն ծավալվեց հատկապես մրցաշարի վերջնագծում: Փաստորեն, ավարտական 3 տուրերը վճռորոշ եղան: Ցավոք, առաջնությունում զերազանց հանդես եկած Լեւոն Արոնյանի միակ «սայթաքումը» ճակատագրական եղավ չեմպիոնի կոչման համար մղած պայքարում: 11-րդ տուրում Արոնյանը սպիտակներով հաղթեց Անդրեյ Խարլամովսկուն, իսկ ահա հաջորդ տուրում զիջեց ուկրաինացի Վասիլի Իվանչուկին, որն այդ պահին Լեւոնից ետ էր մնում կես միավորով: Արոնյանն առաջին պարտությունը կրեց, որը փաստորեն թանկ նստեց հայ գրոսմայստերին: Ավարտական տուրում ոչ-ոքի խաղալով Բարտոլոմեո Մաչեյայի հետ, Արոնյանը մրցաշարն ավարտեց 8,5 միավորով: Նույնքան միավոր էին վաստակել նաեւ Դավիթ Նավարան, Եվգենի Միրոշնիչենկոն, Միխայիլ Գուրեւիչն ու Անդրեյ Խարլամովսկուն: Իսկ Վասիլի Իվանչուկն ու Պրեդրագ Նիկոլիչն իրենց օգտին գրանցել էին 9-ական միավոր:

Այնպես որ, եթե Արոնյանը հաղթեր Իվանչուկին, ապա կհռչակվեր Եվրոպայի չեմպիոն, իսկ ոչ-ոքի արդյունքի դեպքում ոսկե մեդալի համար լրացուցիչ մրցախաղ կանցկացներ Պրեդրագ Նիկոլիչի հետ: Սակայն ցավալի պարտության պատճառով Արոնյանը ստիպված էր լրացուցիչ մրցախաղի մասնակցել միայն բրոնզե մեդալի համար: Եվ հայ գրոսմայստերն իրեն կրկին հիանալի դրսեւորեց: Քանի որ 5 շախմատիստ վաստակել էր հավասար միավոր, նախ Միխայիլ Գուրեւիչն ու Անդրեյ Խարլամովսկին անցկացրին նախնական փուլի 2 մրցախաղ արագ շախմատի կանոններով: Յուրաքանչյուր պարտիային տրվում էր 15 րոպե ժամանակ, յուրաքանչյուր կատարված քայլի համար մրցակիցներին տրամադրված ժամանակն ավելանում էր 10 վրկ-ով: Խարլամովսկին երկու պարտիաներում էլ հաղթեց եւ հաջորդ փուլում մրցեց Դավիթ Նավարայի հետ: Մյուս զույգը կազմեցին Լեւոն Արոնյանն ու Եվգենի Միրոշնիչենկոն:

Առաջին պարտիայում սպիտակներով խաղացող Արոնյանը պարտվեց, սակայն հաջորդում սեւերով ռեւանշի հասավ: Հաղթողին որոշելու համար նրանք եւս երկու պարտիա անցկացրին, այս անգամ՝ կայծակնային: Երկուսում էլ Լեւոնն առավելության հասավ մրցակցի նկատմամբ: Հաղթելով 3-1 հաշվով, Արոնյանը բրոնզե մեդալի համար մրցավեճում հանդիպեց Անդրեյ Խարլամովսկու հետ, որը 1,5-0,5 հաշվով պարտության էր մատնել Դավիթ Նավարային: Այստեղ էլ Լեւոնն իրեն հիանալի դրսեւորեց: Մրցակցության ելքը վճռեց առաջին պարտիան, որում Լեւոնը սեւերով հաղթեց: Երկրորդ պարտիան սպիտակներով ավարտելով ոչ-ոքի, Արոնյանը դարձավ Եվրոպայի 5-րդ առաջնության բրոնզե մրցանակակիր եւ որպես պարգեւ ստացավ 4 հազար եվրո: Հայաստանի շախմատասերների անունից շնորհավորում ենք տաղանդավոր հայ գրոսմայստերին հաջողության առթիվ:

Իսկ Եվրոպայի չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ ուկրաինացի 35-ամյա գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկը: Նա եւս լրացուցիչ մրցախաղ անցկացրեց բոսնիացի Պրեդրագ Նիկոլիչի հետ: Երկու պարտիաներն էլ ավարտվեցին Իվանչուկի հաղթանակով: Փաստորեն, Իվանչուկի համար էլ Արոնյանի նկատմամբ տարած հաղթանակը վճռորոշ էր: Իվանչուկը պարգեւատրվեց 8 հազար եվրոյով, իսկ արծաթե մրցանակակիր Պրեդրագ Նիկոլիչը՝ 5 հազար եվրոյով:

Լեւոն Արոնյանը բրոնզե մրցանակակիր

Իվանչուկից կրած պարտությունը ճակատագրական եղավ

Այժմ անդրադառնանք մեր մյուս շախմատիստների ելույթներին: Կարեն Ասրյանն ու Գաբրիել Սարգսյանը վաստակեցին 8-ական միավոր, որը եւս բավական բարձր արդյունք է: Նման արդյունք էին ցույց տվել եւս 7 շախմատիստներ, ուստի տեղերի բաշխման համար նրանք էլ լրացուցիչ մրցախաղ անցկացրին: Վիճակահանությամբ Ասրյանը մրցեց Սարգսյանի հետ: 1,5-0,5 հաշվով հանդիպումը շահեց Կարեն Ասրյանը, որը զբաղեցրեց 12-րդ տեղը, իսկ Գաբրիելը տեղ զբաղեցրեց մեկ հորիզոնականով ներքեւ: Մեր երկու շախմատիստներն էլ արժանացան 1111-ական եվրո պարգեւավճարի: Աշոտ Անաստասյանը 7 միավորով գրավեց 27-րդ տեղը, 6,5-ական միավոր վաստակեցին Արտաշես Մինասյանը (37-րդ տեղ) եւ Արման Փաշիկյանը (40-րդ տեղ): Տիգրան Պետրոսյանը 6 միավորով զբաղեցրեց 46-րդ տեղը:

UNIStream UNIstream
Соединяем самое ценное

СИСТЕМА ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ

- из **Армении** в **Россию** и обратно - **1%** от суммы перевода
- **Грузия - 1,5%** от суммы перевода
- **Украина - 1,5%** от суммы перевода
- **Молдова - 1,5%** от суммы перевода
- **Кыргызстан - 1,5%** от суммы перевода

- **65** стран
- **500** городов
- **2000** пунктов обслуживания

- Получатель перевода не несет никаких затрат
- Время доставки - всего несколько минут

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

Центральный офис
г. Ереван, ул. Амирана 12
тел: (3741) **539870**
e-mail: unibank@unibank.am

Филиалы в г. Ереване:

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**

Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел: (3741) **776627**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

Филиалы в Армении:

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ КБ "ЮНИАСТРУМ БАНК"

Центральный офис
г. Москва, Суворовская пл. 1
тел: (095) 785-0595, 744-0404

Отделения в г. Москве:
м. "Беговая", ул. Беговая, д. 4, стр. 1, тел. **785-05-72**
м. "Бульвар Дмитрия Донского", ул.Адмирала Лазарева 52, тел. **785-05-72**
м. "Варшавская", Варшавское шоссе 86, тел. **785-05-72**
м. "ВДНХ", ВВЦ, павильон N68, тел. **933-45-94**
м. "Домодедовская", ул.Елецкая 15, тел. **785-05-72**
м. "Калужская", Старокалужское ш. 62,стр.1, тел. **784-71-90**
м. "Китай-Город", ул.Варварка 14, тел. **787-11-73**
м. "Коломенская", ул. Коломенская 7, стр. 1, тел. **785-05-72**
м. "Новослободская", Суворовская пл. 1, тел. **785-05-95**
м. "Проспект Мира", Проспект Мира 33/1, тел. **797-58-03**
м. "Пражская", Востряковский пр-д 17, стр. 1, тел. **785-05-72**
м. "Сокол", Волоколамское шоссе 2, стр. 1, тел. **785-53-85**
м. "Сокольники", Сокольнический вал 52/5, тел. **286-00-25**
г. Люберцы, Октябрьский пр-т 146, тел. 7..5-05-72

Филиалы в городах России:
Волгоград, Екатеринбург, Иваново, Казань, Калининград, Краснодар, Красноярск, Люберцы, Новосибирск, Пермь, Ростов на Дону, Самара, Санкт-Петербург, Саратов, Сочи, Ставрополь, Тула, Тюмень, Уфа, Челябинск, Ярославль

Список банков входящих в Систему "Юнистрим" в странах СНГ
Грузия
АО "КАВКАСИОНИ", тел. (995) 32 - 95 - 14 - 44
АО "НАРОДНЫЙ БАНК ГРУЗИИ", тел. (995) 32 - 99 - 91 - 78
Украина
АКИБ "УКРСИББАНК", тел. (38044) 230 - 48 - 97
Молдова
КБ "УНИВЕРСАЛБАНК", тел. (373) 2 - 24 - 68 - 78
Кыргызстан
АО "ЭКОБАНК", тел. (996312) 690 - 316

ЮНИБАНК | 53 98 70
www.unibank.am

ՇԱԽՄԱՏ

Գլխավոր մրցանակը Շիրովին

Սարաեւոյում ավարտվեց շախմատի ավանդական՝ 34-րդ մրցաշարը: Հաղթողը հայտնի դարձավ մրցաշարի ավարտից մեկ տուր առաջ: Հաղթելով Բորկի Պրեդոեւիչին, Իսպանիան ներկայացնող Ալեքսեյ Շիրովն անհասանելի դարձավ մրցակիցների համար: 9-րդ տուրում Շիրովը ոչ-ոքի խաղաց Նայջել Շորթի հետ եւ մրցաշարն ավարտեց՝ իր օգտին գրանցելով 7,5 միավոր: 2-րդ տեղը զբաղեցրեց Սերգեյ Մովսիսյանը, որն առաջատարից հետ մնաց 1,5 միավորով: Մովսիսյանը գերազանց էր մեկնարկել, սակայն հետագայում նա պարտիաներն ավարտեց ոչ-ոքի, այդ թվում՝ վերջին երկու տուրերում միավորը կիսելով Վիկտոր Բոլոգանի եւ Սուատ Աթալիկի հետ: Ընդհանրապես, վերջին տուրում մրցակիցները խաղաղասիրաբար էին տրամադրված: Բոլոր 5 պարտիաներն էլ ավարտվեցին ոչ-ոքի: Խաղաղ ելք ունեցան նաեւ Պրեդոեւիչ-Բոլոգան, Կուրաջիցա-Դիզդարեւիչ, Կոժուլ-Սոկոլով պարտիաները: Ընդհանրապես մրցաշարն առատ էր ոչ-ոքի արդյունքներով: Շիրովը, Մովսիսյանն ու Սոկոլովը մրցաշարն անցկացրին առանց պարտության: Վերջինս 5,5 միավորով 3-4-րդ տեղերը բաժանեց Վիկտոր Բոլոգանի հետ: Հաջորդ տեղերում են Զդենկո Կոժուլը՝ 5 միավոր, Էմիլ Դիզդարեւիչը 4, Նայջել Շորթը՝ 3,5, Բորկի Պրեդոեւիչը՝ 3, Սուատ Աթալիկն ու Բոյան Կուրաջիցան՝ 2,5-ական:

Ատարեզում մնացել են չորս հավակնորդուհիներ

Էլիստայում ընթացող շախմատի աշխարհի առաջնությունում հայտնի են դարձել կիսաեզրափակիչի մասնակիցները: Այդ փուլում միմյանց հետ կմրցեն Եկատերինա Կովալեւսկայան եւ Հումպի Կոներուն, ինչպես նաեւ Անտոանետա Ստեֆանովան ու Մայա Չիբուրդանիձեն: Նշված շախմատիստուհիներից կիսաեզրափակիչի ուղեգրի համար ամենադժվարին պայքարը հարկ եղավ մղել աշխարհի նախկին չեմպիոնուհի Մայա Չիբուրդանիձեին: Լիտվացի Վիկտորիա Չմիլիտեի նկատմամբ իր առավելությունը հաստատելու համար հարկ եղավ 6 պարտիա անցկացնել: Հատկանշական է, որ բոլոր պարտիաներն էլ արդյունավետ ելք ունեցան: 4-2 հաշվով մրցախաղը շահեց վրաց շախմատիստուհին: Իսկ ահա հնդիկ շախմատիստուհի Հումպի Կոներուին կիսաեզրափակիչի ուղեգիրը նվաճելու համար բավականացրեց երկու պարտիան, որոնցում նա հաղթանակներ տարավ չին Մյոլ Յուլխուայի նկատմամբ: Մյուս երկու մրցամարտերում հաղթողը որոշվեց լրացուցիչ պարտիաներում: Եկատերինա Կովալեւսկայան 2,5-1,5 հաշվով պարտության մատնեց Քեթեւան Կախիանիին, իսկ Անտոանետա Ստեֆանովան նույնպիսի հաշվով հաղթեց Նանա Ձագնիձեին:

Նալբանդյանը շարունակում է հաղթարշավը

Թենիսի Ֆրանսիայի բաց առաջնությունում օրեցօր նվազում են գլխավոր մրցանակի հավակնորդները: Արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը 3-րդ շրջանում բավական համառ ու անզիջում մրցակցությունում հաղթեց ավստրիացի Կուբեկին (6–7, 6–3, 7–6, 7–5): Հաջորդ փուլում Դավիթի մրցակիցը ռուսաստանցի Մարատ Սաֆինն էր: Հանդիպումը կրկին համառ բնույթ կրեց եւ ավարտվեց Նալբանդյանի հաղթանակով (7-5, 6-4, 6-7, 6-3): Կառլոս Մոյան պարտության մատնեց Ռոբրեդոյին (7–6, 6–4, 6–2): Արգենտինացի Գիլյերմո Կորիան յուրօրինակ ռեկորդ սահմանեց: Էսկուդեի հետ խաղում նա բոլոր երեք խաղափուլերն էլ շահեց միեւնույն 6-0 հաշվով: Հաջորդ փուլի ուղեգիր են նվաճել Մալիսն ու Հենմանը:

Կանանց մրցապայքարում Մագդալենա Մալեեւա-Բերբերյանը պարտվեց Մորեսմոյին (2–6, 1–6): Հաջող են հանդես գալիս Ուիլյամս քույրերը, որոնք շարունակում են պայքարը: Չեմպիոնի հավակնորդների թվում են նաեւ Կապրիատին ու Միսկինան:

«Արարատը» զարգացնում է հաջողությունը

Երեկ «Հանրապետական» մարզադաշտում առաջին շրջանի ավարտական խաղում «Արարատը» հյուրընկալել էր «Բանանցին»: 47-րդ րոպեին Կարեն Նավոյանի խփած միակ գոլը հաղթանակ պարգեւեց արարատցիներին, որոնք առաջին շրջանն ավարտեցին 3-րդ տեղում՝ վաստակելով 12 միավոր:

Գյումրիում «Շիրակի» եւ «Կոտայքի» մրցավեճն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 1-1: 14-րդ րոպեին հաշիվը բացեց շիրակցի Երվանդ Հակոբյանը, 78-րդ րոպեին Նորայր Գրիգորյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Այսօր կկայանան «Կիլիկիա»-«Փյունիկ», «Դինամո-Զենիթ»-«Միկա» հանդիպումները:

«Թերեքը» ՌԳ գավաթակիր

Գրոզնու «Թերեքը» դարձավ Ռուսաստանի ֆուտբոլի գավաթակիր: Եզրափակիչում «Թերեքը» 1-0 հաշվով հաղթեց «Կռիլյա սովետովին»: Միակ գնդակը խաղի վերջին րոպեին խփեց Անդրեյ Ֆեդկովը: Գավաթի խաղարկության պատմության մեջ առաջին անգամ պատվավոր մրցանակը նվաճեց առաջին խմբում հանդես եկող թիմը:

Սույն հայտարարությունը չի հանդիսանում արժեթղթեր վաճառելու առաջարկ, կամ արժեթղթեր գնելու առաջարկի հայցում: Նման առաջարկը կարող է արվել միայն ազդագրով:

1000 հատ

ՀԱՍԱՐԱԿ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

«Պրայվիտ Ինշուրընս»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԵԿ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻ ԳԻՆԸ՝ 10.500 ԴՐԱՄ

Ազդագրի պատճենները կարող եք ստանալ ստորեւ նշված տեղաբաշխողից: Վերջինս միակ լիցենզավորված բրոքերային ընկերությունն է ՀՀ տարածքում, որն իրավասու է տեղաբաշխել տվյալ արժեթղթերն ըստ «Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի:

«Պրիվատ Ինվեստ»

ք. Երեւան-10, Նալբանդյան 50/26, հեռ. 521812,
E-mail: privat@arminco.com

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջ» պետական ոչ առեւտրային կազմակերպությունը (նախկինում բազային բժշկական ուսումնարան) ընդունվողների համար հայտարարում է 2004-2005 ուսարվա

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ՝ «Քույրական գործ», «Մանկաբարձական գործ», «Դեղագործություն» մասնագիտությունների գծով:

Վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերի համար՝ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա), միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ՝ «Քույրական գործ», «Մանկաբարձական գործ», «Դեղագործություն» եւ «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտությունների գծով:

Ուսումնական գործընթացն իրականացվում է միջազգային չափանիշներին համապատասխանող չափորոշիչներով եւ ծրագրերով:

«Քույրական գործ» եւ «Մանկաբարձական գործ» մասնագիտությունների ուսման տեւողությունը՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար 3 տարի է, իսկ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար՝ 4 տարի: «Ատամնատեխնիկական գործ» եւ «Դեղագործություն» մասնագիտությունների ուսման տեւողությունը՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար 2 տարի է, իսկ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար՝ 3 տարի: Ուսուցումը առկա է (ստացիոնար), հայերեն լեզվով:

Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջի շրջանավարտները դիպլոմներ ստանալուց հետո իրավունք ունեն անմիջապես անցնել աշխատանքի ինչպես Հանրապետության, այնպես էլ արտասահմանյան բուժհիմնարկներում:

Ներկայումս Հանրապետության բուժկանխարգելիչ հիմնարկների կողմից Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջը ճանաչված է որպես նման որակավորում ունեցող լավագույն մասնագետների պատրաստման դարբնոց:

Քոլեջը համագործակցում է. Ռուսաստանի Ֆեդերացիայի Առողջապահության նախարարության ուսումնագիտամեթոդական կենտրոնի, Բելգիայի Տուրնաուս քաղաքի «Հիվսենս» բժշկական քոլեջի հետ, ներգրավված է Համաշխարհային բանկի կողմից ֆինանսավորվող «Ընտանեկան բուժքույրերի» պատրաստման, Հայաստանում սոցիալական բարեփոխումների (ՀԱԲԾ) եւ ԻՆՏՐԱՀ ՓՐԱՅՄ II-ի բուժքույրերի եւ մանկաբարձների վերապատրաստման ծրագրերում: Ուսումնառության ընթացքում կազմակերպվում են ուսանողների եւ դասախոսների փոխայցելություններ գիտելիքների կատարելագործման եւ փորձի փոխանակման նպատակով:

Քոլեջ կարող են դիմել միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա), մասնագիտական տեխնիկական, միջին մասնագիտական եւ բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք, որոնք անվճար ուսուցման տեղերում հանձնում են ընդունելության մրցութային 2 քննություն՝ «Հայոց լեզու»՝ թելադրություն, «Կենսաբանություն»՝ բանավոր, իսկ վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերում՝ համալիր բանավոր քննություն «Հայոց լեզու» եւ «Կենսաբանություն» առարկաներից, հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթություն ունեցող անձինք՝ համալիր բանավոր քննություն «Հայոց լեզու» առարկայից եւ «Կենսաբանություն» առարկայի «Մարդ» բաժնից:

Համալիր քննությանը զուգընթաց պարզվում է դիմորդի մասնագիտական կողմնորոշվածությունը եւ ընդհանուր զարգացվածությունը: Իսկ «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության գծով՝ նաեւ դիմորդի ձեռքի աշխատանքի կարողությունը:

Դիմորդը քոլեջի ընդունող հանձնաժողովին անձամբ ներկայացնում է՝

ա) դիմում,

բ) կրթության մասին փաստաթուղթ,

գ) 4 լուսանկար (3x4սմ չափսի),

դ) տեղեկանք առողջական վիճակի մասին (086 Ու ձեւ),

ե) անձը հաստատող փաստաթուղթ (անձնագիր կամ ծննդյան վկայական՝ մինչեւ 16 տարեկան դիմորդի համար, կամ զինվորական գրքույկ, կամ ՀՀ ոստիկանության կողմից տրված 9-րդ ձեւ),

զ) փաստաթուղթ զինվորական ծառայությանն առնչության մասին (զորակոչային տարիք ունեցող դիմորդից ընդունվում են զինհաշվառման փաստաթղթերում տարկետման իրավունք տվող համապատասխան նշումի կամ չզորակոչվելու պատճառը հաստատող այլ նշումների առկայության դեպքում, իսկ նախկինում առողջության պատճառով տարկետում ունեցողներից՝ ռազմաբժշկական կենտրոնական հանձնաժողովի նշումների առկայության դեպքում),

է) ընդունելության արտոնության իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ:

Ընդունելության կազմակերպման եւ անցկացման համար դիմորդը նախապես վճարում է 1000 (հազար) դրամ:

Անվճար ուսուցման տեղերի համար, տվյալ մասնագիտության գծով, առանց ընդունելության քննությունների, ըստ դիմելու հերթականության ընդունվում են միջնակարգ հանրակրթական դպրոցը ոսկե կամ արծաթե մեդալով, պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները գերազանցության դիպլոմով ավարտածները:

Քննությունները դրական գնահատականներով հանձնած դիմորդներից մրցույթից դուրս ընդունվում են՝

ա) առաջին ու երկրորդ խմբերի եւ մինչեւ 18 տարեկան մանկուց հաշմանդամները, որոնց բժշկասոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովի եզրակացության համաձայն, տվյալ մասնագիտությամբ սովորելը հակացուցված չէ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների դիմորդների ընդունելության օրենքով սահմանված բժշկական հակացուցումների ցանկին համապատասխան,

բ) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության ժամանակ զոհված (մահացած) եւ առաջին խմբի հաշմանդամ դարձած զինծառայողների երեխաները, ժամկետային զինծառայության պարտականությունները կատարելիս հաշմանդամ դարձած քաղաքացիները, համաձայն ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ ոստիկանության, ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարության եւ ՀՀ Կառավարությանն առընթեր արտակարգ իրավիճակների վարչության կողմից տրված վկայականների,

գ) առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաները եւ առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների թվին պատկանող անձինք, որոնց 23 տարին չի լրացել մինչեւ տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ը,

դ) բժշկական հիմնարկներում ավելի քան 5 տարվա կրտսեր բուժաշխատողի աշխատանքային ստաժ ունեցող դիմորդները,

ե) պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրված դիմորդները (յուրաքանչյուր մասնագիտության գծով 1 տեղ):

Փաստաթղթերն ընդունվում են՝

ա) անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ 2004թ. հունիսի 7-ից մինչեւ հուլիսի 10-ը՝ ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9.00-ից մինչեւ 16.00-ը:

բ) վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերի համար՝ 2004թ. հունիսի 7-ից մինչեւ օգոստոսի 7-ը, ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9.00-ից մինչեւ 16.00-ը:

Ընդունելության քննություններն անցկացվում են 2004թ. հուլիսի 12-ից մինչեւ օգոստոսի 21-ը:

Անվճար ուսուցման տեղերի համար կրթաթոշակ տրվում է ընդհանուր հիմունքներով:

Անվճար ուսուցման տեղերի ընդունելության քննություններին մասնակցած, դրական գնահատականներ ստացած, բայց մրցույթով չանցած դիմորդն անվճար ուսուցման տեղերում ընդունվածների հրամանագրումից հետո, 2 օրվա ընթացքում, կարող է ներկայացնել դիմում տվյալ մասնագիտության վճարովի ուսուցմամբ տեղերում ընդունելության մրցույթին մասնակցելու համար:

Վճարովի հիմունքով ընդունված դիմորդի հետ կնքվում է պայմանագիր ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հաստատված վարձաչափի վճարման մասին:

Վճարովի հիմունքով ընդունված դիմորդի 1 տարվա ուսման վարձը կազմում է՝

«Քույրական գործ» մասնագիտության համար	90 000 դրամ
«Մանկաբարձական գործ» մասնագիտության համար	120 000 դրամ
«Դեղագործություն» մասնագիտության համար	120 000 դրամ
«Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության համար	180 000 դրամ

Հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթություն ունեցող դիմորդների համար առաջին տարվա ուսման վարձը կազմում է 60 000 դրամ:

Վճարովի հիմունքով ընդունված ուսանողների համար, բոլոր մասնագիտությունների գծով գործում է զեղչերի համակարգ 50%-ի չափով.

ա) օրինակելի վարք եւ ուսման գերազանց առաջադիմություն ցուցաբերած,

բ) մարտական առաջադրանք կատարելիս զոհված ազատամարտիկների երեխաների,

գ) ծնողական խնամքից զրկվածների:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել քոլեջի ընդունող հանձնաժողովին:

Հասցեն Կորյունի 10

Հեռախոսներ 565730, 583141, 525808

ՀԱՅՏ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՎԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը ընդունում է «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի բացման եւ փակման հանդիսությունների կազմակերպման հայտ

Հանդիսությունները տեղի կունենան 2004թ. օգոստոսի 15-ին՝ բացումը եւ օգոստոսի 23-ին՝ փակումը:

Մրցույթի ընթացակարգը՝

1. **Մասնակցության հայտ**: Հանդիսությունների կազմակերպման հայտ ներկայացնել ցանկացողները կարող են դիմել մինչեւ հունիսի 4-ը, ժամը 10.00-17.00-ը:
2. **Առաջարկությունների հայտի ընդունում**: Ս/թ հունիսի 7-ին հայտատուներին կտրվեն մրցույթի պայմանների, պահանջների, բյուջեի եւ միջոցառման մասնակիցների մասին անհրաժեշտ տեղեկություններ: Առաջարկություններն ընդունվում են մինչեւ հունիսի 15-ը, ժամը 10.00-17.00-ը:
3. **Հայտերի գնահատում**: Մրցույթի գնահատման չափանիշներն են՝
   1. հանդիսության կազմակերպման գաղափարի յուրօրինակությունը եւ փառատոնի նպատակին համահունչ լինելը,
   2. սցենարի իրատեսական եւ պրոֆեսիոնալ, գեղարվեստական մակարդակը,
   3. կազմակերպական ներունակությունը եւ ֆինանսների կառավարման փորձը:

Մրցութային հանձնաժողովի որոշումները կայացվում են կոլեգիալ քննարկումների արդյունքում: Ընտրվում են այն հայտերը, որոնք հանձնաժողովի անդամների պրոֆեսիոնալ տեսանկյունից առավելագույնս համապատասխանում եւ բավարարում են առաջադրված պայմաններն ու չափանիշները: Հանձնաժողովի որոշումների մանրամասները եւ դրանց հիմնավորումները հրապարակման ենթակա չեն:

Մրցութային հանձնաժողովը նախապատվություն է տալու այն սցենարներին, որոնք կնպաստեն՝
1. փառատոնի առավելագույն համաժողովրդականությանը,
2. «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի կարգախոսի համակողմանի բացահայտմանը,
3. մշակութային ներուժի եւ նոր անունների բացահայտմանը,
4. Հայրենիք եւ սփյուռք մշակութային համագործակցությանը:

Հայտերը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Կառավարական թիվ 3 շենք, 7-րդ հարկ,
Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության քարտուղարություն:
Հեռ. 529320, 529307, 529349:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ի լրումն նախորդ հայտարարությունների «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ն տեղեկացնում է. բոլոր ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք, ովքեր մինչեւ **2004 թ. մայիսի 30-ը** դիմել են «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ Երեւան քաղաքի եւ տարածքային բաժանորդային սպասարկման կենտրոններ բջջային պայմանագրային կապուղիների (SIM քարտ) ձեռքբերման համար, կարող են **հունիսի 1-ից** ստանալ վերոհիշյալ կապուղիները:

Բջջային պայմանագրային կապուղիների վաճառքը Երեւանում իրականացվելու է «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ բաժանորդային սպասարկման կենտրոններում (Վ. Սարգսյան 6 եւ Ազատության 24) հասցեներում, ինչպես նաեւ տարածքային բաժանորդային սպասարկման կենտրոններում:

- Անհրաժեշտ է ներկայացնել «Արմենտել» ՀՁ-ի տված դիմումի կտրոնը
- Ֆիզիկական անձինք պետք է ներկայացնեն իրենց անձնագրերը
- Կազմակերպությունների ներկայացուցիչները պետք է ներկայացնեն ընկերության պետռեգիստրի պատճեն, լիազորագիր եւ կնիք:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 31 05. 2004 Գինը՝ 100 դրամ